

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapest 4 kr., vidéken 5 kr.

Hegedüs Sándor Kolozsváron.

Budapest, március 26.

Lelkes szeretettel ünnepelte ma Hegedüs Sándort szülővárosa, Kolozsvár, abból az alkalomból, hogy az új miniszter átvette az egyik kolozsvári választókerület megújított mandátumát. Annak a beszédnek, amelyben Hegedüs ezt a mandátumot megköszönte, a szülővárosa iránt való hűséges szeretet adta meg az alaptónusát, de az egész beszéd mégis nemcsak Kolozsvárnak szólt, hanem az egész országnak. A Széll-kabinetnek, a békepolitika kabinetjének egyik oszlopos tagja erővel teljesen fejtette ki benne a békés munkának, a munkás békének programját, amelynek a kabinetnek jellegét megadta.

A béke emberének vallotta magát ebben a beszédben Hegedüs Sándor; ez a munka emberének ismeri őt az ország. Ez a beszéd, amelyben Hegedüs erősen hangsúlyozza, hogy nem akar sokat ígérni: önmagában is nagyon sokat jelentő ígéret. Országra szóló, lelkes bizalom lesz a válasz erre az ígéretre. És bizonyára az egész ország közvéleményének lelkes tapsai lesznek a visszhangja a kolozsváriak szép, lelkes és őszinte ovációjának.

Tudósításunk a következő:

Kolozsvár, március 26.

Városunk első kerületének országgyűlési képviselője Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter szombaton éjjel körünkbe érkezett, hogy választóitól személyesen átvegye a mandátumot. A pályaudvaron nagy közönség várta a minisztert és óriási lelkesedéssel fogadta. A város nevében Losonczy helyettes polgarmester üdvözölte, amire a miniszter néhány szíves szóval válaszolt. Majd a szabadelvű párt elnöke Csiky Viktor üdvözölte és a miniszter ezt mondta:

— A szabadelvű párt jelöltje voltam, a város képviselője és az ország minisztere vagyok. Ezt működésemben soha el nem felejtetem.

A minisztert első utja édes anyjához vitte,

azután a Newyork szállóba ment, amely elé a katonai hatóság diszört állítottott.

(A mandátum átadása.)

Vasárnap reggel 9 órakor fogadta a miniszter a szabadelvű párt küldöttségét, mely a mandátumot átadta. A sok tagból álló küldöttséget Kolozsvári Sándor első kerületi választási elnök vezette és üdvözlő szavaira Hegedüs Sándor a következőleg válaszolt:

Tisztelt uraim! Jól esik lelkemnek, hogy ezen mandátumot a miniszteri tárca mellé tehetem; jól esik lelkemnek, hogy ezen mandátumot attól a barátomtól vehetem át, kitől harminchárom év előtt a jogi tudományok elemeit kezdettem tanulni; jól esik lelkemnek, hogy ezt a mandátumot Kolozsvár városának, merem állítani, első kerületének egyhangú megválasztása után vehetem át. Ez a hármas érzés megpecsételte azt a kötelet, melyet a mandátum kifejez. Ennek a mandátumnak a végén van egy nemes pecsét, melyre büszke vagyok, mert az polgártársaim őszinte és őszinte bizalmát fejezi ki. Annál súlyosabb kötelességeket ró reám, mert ennek megfelelni csaknem emberfeletti feladat és amikor ő felsége, legkegyelmesebb uram legmagasabb kegyelménél fogva az ország kormányába hívtam, az első alkalommal, midőn számat kinyitottam, ez volt kérésem: „Ne méltóztassanak ennek következtében több bizonyítékot kívánni, csak azt, amit mutatok. Ugy áll a dolog, hogy most a béke jelszava a hasznos munka ideje jött el. Minden ambíció és nagyzási vágy nélkül mondhatom, hogy én nem a harcra embere voltam. És ott tudtam magamat érvényesíteni, ahol valamit dolgozni kell. Hogy most ilyen minőségben vagyok, egyik jele talán annak, hogy most lehet békésen, zavartalanul, hasznosan dolgozni. Igaz, Magyarországon parlamenti életünk óta szokatlan jelenség ez.

Az embereket megdöbbeneti és szokatlan érzés fogja el és nagy bizonytalanság érzete vonul a keblebe. De nekünk, a kormány tagjainak elhatározott szándékunk, hogy ezen bizonytalanságot és tájéko-

zatlanságot munkássággá, bizonyossággá és tájékozottsággá tegyük. A pártokat arra kérjük, hogy egy kis türelemmel várakozzanak, hogy törekvéseink szilárdságát kifejezhessük. Megpróbáljuk, hogy Magyarországon hogy lehet politikát szenvedélyesség nélkül kezelni. Próbáljuk meg, hogy Magyarországon hogy lehet haladni egyszerű tempóban a nélkül hogy kockázatnak valamit. Ehhez szükséges a különböző véleményeknek is az a türelem kiegyenlítése, a békés jóakarát, mely nélkül hasznos munka nem lehetséges. Minden tehetség megtalálja a maga helyét, minden vélemény szabadon érvényesülhet, ezt akarja a mostani kormány, ezt akarja a Széll-kabinet. Ezért, midőn ezen mandátum ennek pecsétjét képezi, amely nekem is kimondhatatlan örömet képezi, kézzelfogható bizonyíték arra nézve, hogy még ilyen jelentékeny város is, mint Kolozsvár, szándékunkat, törekvésünket megértette, s e mandátummal megpecsételte. Én azt hiszem, nem lehetetlen munka ez. Ránk nehéz feladatok várnak, amelyek megoldási módzataiban eltérnek a vélemények, de azok megoldásának szükségességéről meg vagyunk győződve. Kérjük, adjanak időt arra nézve, hogy az előttünk válló munkát a szenvedélyektől menten, tárgyilagosan, az ügyek érdemében oldhassuk meg.

Annak az erős pártnak, mely a kormány háta megett van, minden szokatlansága dacára egy nagy jelentőségű haszna kell hogy legyen, s ez az, hogy a kormány egyenesen törekedhetik célja felé. Biztosíthatom az igen tisztelt választási elnök urat, hogy mindig előbbre fogunk törekedni, egy lépést sem teszünk hátra. Minden lépésünk kiszámítva, szilárdan és feltartóztatlanul előre fog menni. Kérem a választó közönséget, azt, mint a kormány egyik tagja, annak nevében is tehetem, hogy abban támogatassanak és hogyha a pártban és a pártok között a régi jelenségek szenvedélyei mutatkoznak, minden egyes polgár segítségére lehet a kormányoknak és ezzel együtt a hazának, ha a szenvedélyeket rögtön elfojtják, mint ahogy a visszamaradt parázst el kell fojtani. Ez nem azt teszi, hogy legyen egy akol, egy pásztor. Mi nem a vélemények elhallgatását, a nézetkülönbség elnyomását kívánjuk. Mi éppen annak ellenkezőjét kérjük: Tettel, aldozattal az ország érdekében! Ezek a vélemények nyilvánuljanak minden mesterfogás nélkül. Hogyha ezt mi el tudjuk érni, mire csak időre van szükségünk, meg vagyunk győződve, üdvös dolgot fogunk cselekedni.

Visszatérve ezen mandátumra, én azt hiszem, objektív törekvéseimet csak nemrégiben volt alkalmam előadni azon tárca keretében, amelyre vállalkoztam. Igaz, hogy az a kifogás tételt elenne, hogy sok dolgot nemöl fel. De törekvésem nem az, hogy nagyon sokat öljek fel és keveset marokjak és ezáltal a jelenlévő követelményeknek eleget nem lehetek. De

T Á R C A.

Liliputi hercegnő.

(Énekes színmű 3 felvonásban. Irta: Márkus József. Zenéjét szerzőtte: Hegyi Béla. Első előadása a Magyar Színházban 1899. március 25-én.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Azok a szindarabok, amelyekben a komédiás a maga lírai mivoltában nyilatkozhatik meg, fokozott érdeklődésre találnak a közönség részéről. Mikor a színész, mint színész zokoghatja el a maga mivoltának a keservét a színpadon, mindig tetszik a közönségnek és gyakran tetszeleg önmagának. A bajazzók, Leoncavallo realisztikus dalműve, Kean a maga szenzációs címszerzőpéval. Sudermann: Otthonja és a többi darab, amelyek hőse színész vagy színésznő, sohasem tévesztik el hatáskukat, mert a komédiások szinte lírai közvetlenséggel játszzák szerepüket. Fumagalli, ez a ravasz izlésű és zseniális köklér etalálta az igazság finom nüanszát, amikor Leoncavallo dalművének prólogusát paróka és festék nélkül sirta el a közönség előtt.

Márkus József, akinek már annyi babért hozott a színpad, egy ilyen „színészdarabban” gazdagította a hazai drámairodalmat, — a Liliputi hercegnővel, amely tegnap került először színre a Magyar Színház színpadán nagy sikerrel.

Az a bájos babavilág és a baba-színház csupa szimbólum és a darab maga költői erővel mutatja be a fiatal leány sorsát, akit a tehetsége a nagy világba, szerelme pedig a családi kör szerény magányába utal...

Van der Toeken Krisztián (Szilágyi) bábukészítő boltjában dolgozik Gusztáv (Szentmiklóssy),

egy fiatal, nagytehetségű munkás, akinek nagy-ratörő álmaiban azon jár az esze, hogy föltalálja az éneklő bábút. És ide, ebbe a boltba olyan szívesen járogat a bábuk közé Tilly (Ledófszky Gizella), egy tizenöt éves, bájos leányka, noha nagyatya, Holms (Halasi), a bábukészítő fősvény háziura ezt neki szigorúan megtiltotta, mert Van der Toeken rendetlen korhely, aki hátullékban van a házbérével. Hátha még az öreg tudná, hogy Tilly és Gusztáv között öntudatlanul, a nélkül, hogy csak halvány sejtelmük volna róla, a legbájosabb gyermekszerelem kezdődik, — halkan és észrevétlenül, mint a tavasz első fuvallata.

És mikor Tropp Dárius (Sziklai), a bábúszínház igazgatója a boltba belép, nem is sejtik, hogy ebben a neveléses alakban fogja szerelmüket megtámadni a világ hiúságának a kísértése. Tropp elhozta Van der Toekennek reparálás végett bábúszínházának primadonnáját, a liliputi hercegnőt, akinek viaszlábát valami baleset érte. És ime a bábukészítő és a bábúszínház igazgatója régi ösmerősökként borulnak egymás keblére és a viszontlátás öröme rögtön a korszakába sietnek. Tilly egyedül marad a boltban kedves bábui között. És ekkor a sors arra hozza Sonderhelm grófot (Füredi), egy vén, neveléses ruét, aki rögtön belép a boltba, mielőst az enniváló kis eleven bábát megpillantja. De rossz szándékával felsül és csak a liliputi hercegnőt viszi el, a bábúprimadonnát, akit Tilly két aranyért adott el. És amikor Tropp Krisztiánnal együtt berugva visszatér a korszakból, ninosen már nyoma az ezer tálter érő liliputi hercegnőnek. De ekkor egy pompás ötlete támad a színházigazgatónak: megszokta Tillyt — primadonnának a bábúszínházba. És Tilly erre hajlandó, hiszen a lányok folyton csu-

folják Gusztáv miatt és a nagypapa megütötte neki, hogy a bábuit fölkeresse. És gyerekfővel ott hagyja a családi révet és menekül ambícióval és szabadság után való vágyggyal a marionettek közé. — Ez az első felvonás, — egy matematikai biztossággal fölépített és humoros meg komoly hatásokra csatlakoztatlanul számított egységes expozíció.

Tilly roppant szenzációt kelt a közönség körében, mint bábú-primadonna. Előadás után betörnek az emberek a kulisszák mögé, hogy meggyőződjenek, vajjon nem-e eleven leányka ez a csoda-bábu. És Tillyben zseni lakozik, aki oly csodálatosan adja szerepét, hogy a közönség nem mer benne kételkedni. De ekkor Krisztián és Gusztáv előlnek és leleplezik a család Troppot, aki a kis leánykát megszoktatta és mialatt a közönség a menekülő igazgató után fut, egyedül marad Tilly és Gusztáv. És egy gyönyörű szép jelenet következik mostan! Gusztáv visszahívja Tillyt, akiben fölbred a szerelem, de mielőtt az első esőkt nyomná a szeretett ifju ajkaira, hirtelen odarohan a szekrényhez és előszedi cökmökjából — az ő játékbabáját. Előbb megszokolja a babát, hosszan és forrón, bucsuképpen a tudatlan gyermekkorral, aztán elveti közönyösen — és a következő pillanatban ott esügg Gusztáv keblén. De amikor el kell bucsuznia a színpad dícsőségétől és végig néz az üres pad-sorokon, ahol a nézők ujjongva szoktak neki tapsolni, — elfogja a fájdalom, lehanyatlak és zokogva esőlköli meg a deszkát. Majd föláll és gyötrelmes elköltéssel mondja:

— Isten önnel, Gusztáv, — nem mehetek el, én a színpadé vagyok! Örökre!

Ebben a gyönyörű jelenetben éri el a darab a legerősebb drámai magaslátot. Tilly ott marad

én ebben a tekintetben azt hiszem, elég ha az ember bizonyos sorrendet megállapít és azokról beszél, amikkel jelenleg foglalkozik.

Szubjektív érzésem pedig a madátum átvételénél az, amit annyiszor mondtam már, mint a gyermek érzése az édes anyja iránt. Egész bizalommal és buzgalommal veszem át és csak azt ígéröm, hogy egész erőmmel, végső kimerülésig ezen mandátum megbízását iparkodni fogok teljesíteni. Leszámoltam a tekintetben magammal és ezt kötelességem id szülővárosomban kijelenteni. Szakítottam kedvenc foglalkozásommal, tanulmányaimmal. Elzárтам környezetem. Reggeltől estig csakis feladatommal foglalkozom. Az éjjelből minden éber percem csakis annak van szentelve. Hogy ennek dacára, amint tudom és hiszem, a várakozásait ki nem elégíthetem, ez nem rajtam múlik, hanem várakozásuk túlságosan voltában. Megadom magamat és do gozom. Kérem a dolgomat tegyék nekem lehetővé, könnyűvé bizalmuk, szeretetük által, mert ebből a munkából én csak két percet fogok kiszakítani magamnak. Az egyiket szentelem vallásomnak, a másikat családomnak, amely egyfelől vér szerint van hozzám fűzve, másfelől politikai családomnak, Kolozsvárnak. De ezt a két percet is csak azért fogom kiszakítani, mert ebben a két percben remélek annyi erőt meríteni, hogy a többi fokozottabb mértékben szentelem feladatomnak. A fűi hála könnyei fejezzék ki köszönetemet.

A beszédet a küldöttök tagjai zajosan megéljenzették.

(Az iparmuseum felavatása.)

A miniszter a délelőtti folyamán nagyszámu küldötségeket fogadott. Valamennyi hatóság, egyház és számos egyelet tisztelgett a miniszternél. Ezután a miniszter résztvett a református egyházkerület hetes bizottságának ülésén, ahol *Sima Lajos* elnök, főgondnok üdvözölte.

Innen a miniszter az *I. Ferenc József-iparmuseum* megnyitására és felavatására indult, ahol a felügyelő bizottság fogadta. A növényeké a himnuszt énekeltek, mire *Szvaicsina Géza* polgármester lelkes szavakkal nyitotta meg az ünnepélyt.

Gaman Zsigmond iparkamarai titkár nagy figyelemmel hallgatott beszédében a kereskedelmi és iparkamara nevében és képviselőjében méltatta az intézetet. Végül megemlékezett Hegedűs programbeszédéről, amelyben a gazdasági iparhaladás biztositását látja. (Zajos éljenzés.)

Erre Hegedűs Sándor miniszter a következőképen válaszolt:

Tisztelt uraim! Valódi örömmel adok kifejezést, hogy a véletlen ilyen kedvező helyzetbe hozott, hogy midőn mint kereskedelemügyi miniszter először jelenek meg szülővárosomban, sőt azt lehet mondani, a nyilvánosság előtt is a vidéken, épp egy olyan intézetnek felavatásánál jelenhetek meg, amelynek bölcsőjénél voltam, amelynek egész fejlődését láttam. Örömmel nagyon fokozza az, hogy az intézetnek egész fejlődése, jelenlegi belső szervezete és alakja és létesítésének tényezői, azoknak csoportosulására teljesen megfelel annak a programnak, amely szemem előtt lebeg, amelynek az országgyűlésen csak, fájdalom, hiányos szavakkal voltam képes kifejezést adni.

A miniszter aztán hangsúlyozta az iparoktatás nemzeti jellegét s így folytatta:

a színházban és Gusztáv elvesztette szerelmét. De mikor aztán a habitűk jönnek, akik a művészet pártolásának ürügye alatt ártatlanságát fűmádják meg, — akkor hirtelen belátja, hogy minő veszedelmes világba jutott és hogy a dicsőség milyen megalázásba kerül.

A harmadik felvonásban bűnbánattal tér vissza Van der Toeken boltjába, ahol Gusztávot keresi. És Gusztáv megtalálja a maga éneklő bábuját, álmának reményét, — szerelmét, — Tillyt!

Poéta ember a *Liliputi hercegnőnek* a szerzője és a színházi hatások biztos matematikusa. Ebben a darabban sok hurrall ellátott hangszerezen játszik és az egyes szerepekben és jelenetekben virtuóz módon váltakozik egyre a hangulat.

És minden huron játszik és mindig sikerrel! A pajzán gyerekleányból, aki bábuival játszik, épp oly természetesen válik egyszerre öntudatlanul szerelmes, mint a szubrettből drámai színésznő. A vig jelenetekre komolyak következnek, hogy az éhletétek hatásánál fogva még inkább érvényesüljenek.

A darab világosan van felépítve és bonyolultmában ura marad mindenbe a helyzetnek a költő. Énekes sziműnek nevezi *Márkus József* a *Liliputi hercegnőt* és evvel tulajdonképpen egy új műfajt hozott meg, amelynek jogosultságát megadja a tegnapi est nagy sikere. Nem operetről van itt szó, se nem bohózatról, hanem egy komoly irányú darabról, amelynek igazi költészete sok helyen megköveteli a zenei kíséretet.

A *Liliputi hercegnő* zenéjét *Hegyi Béla* írta. — ez a finom izlésű, ötletes muzsikusa, akít a legnagyobb örömmel üdvözölünk ismét régi sikerének színhelyén. Csupa szípkarkázó ötlet a bevezető zene, — Tilly babadala, — az *Oh milyen gyönyörű* ... kezdetű duett, a pezsgő-nóta a második felvonásban, — *Gusztáv* gyönyörű nótája a harmadikban, — stb. biztos népszerűsége szí-

Jól emlékezett meg az előttem szöveget titkár ur (*Gaman Zsigmond* iparkamarai titkár) miniszteri be- köszöntő beszédemnek második kemény passzusáról. Én az iparkamaráról és iparrestitutekról beszéltem kritikai szempontból, szándékosan, erősen. Erősen, mert a szeretetből jött, melylyel én ezek iránt viseltem, mert eredményt és irányt akarám adni. Ezen irány az, hogy nemcsak az állam, hanem maguk az önkormányzat, a kereskedelmi és iparkamarák, a társadalom fogjanak össze és egyesítsék erejüket az ipar fejlesztésére. És ha én nem egészen, de némi részben az iparkamarák és iparrestitutek rüködését meddőnek jeleztem, nem báhozrtom kijelenteni, hogy hol szűnik meg e hiány és hiba: Kolozsvárról. (Éljenzés.) Itt az iparkamara és a város intelligenciájának öfeláldozó tevékenységére bebizonyította, hogy én az életből merítettem hivatalmányt, mert a mint meg lehet Kolozsvárt való- sítani e tényezők termékeny közreműködését, azt meg lehet valósítani az országban szerzetesjeil mindenütt. Örülök, hogy olyan iparossággal és hatóság- gal, olyan ipar- és kereskedelmi kamarával állok szemben, melylyel szemben a kritika fegyverét letéve, azt mondám: „Egy órártve ebben az irányban, tovább!” (Éljenzés.)

Majd kifejtette, hogy a mai ünnep neki is ün- nep, mert nemcsak miniszteri első aktusa, hanem programja egyik pontjának tényleges megvalósítása és kritikájának megafalása. Ennek következtében ebből a példából és eredményből újabb bátortást fog magának meríteni a további akcióra. Jelszava: Mindent az életnek! Mindent a nemzetért! (Taps és éljenzés.)

Azután dr. *Ferenczy Zoltán* egyetemi tanár, könyvtári igazgató, a felügyelő bizottság elnöke há- lás szavakban köszönte meg a miniszternek a ma- gasztos programot, melyet adott. Átvette a felügyelő bizottság nevében nagy tetszéssel fogadott beszéd- ben az épületet és felkérte a minisztert, tekintse meg az intézetet. A miniszter erre az intézetet és beren- dezését megsejmelte, azután visszatérve szállására folytatta a fogadásokat.

(A banket.)

A miniszter tisztelőre délután fél 3 óraker banket volt a *New York* fogadó nagy termében. Háromszáznál többen voltak jelen, köztük gróf *Béldi* főispán, *Szvaicsina* polgármester, báró *Feilitzsch* Artur, *Esterházy Kálmán*, *Sándor József*, *Bernádi György*, *Dóza* Andre, *Werner Gyula*, *Simó Lajos* országos képviselők, *Palkovits* altábornagy, *Ferenc József* unitárius püspök, *Biró* apátkanonok, dr. *Bartók György* ref. helyettes püspök, *Terner* egyetemi rektor s az egyetem tanári kara, *Fekete Gábor* királyi táblai elnök és a város élköelőségei. Számos ellenzéki pártállású férfi is jelen volt. Gróf *Béldi* Ákos főispán a királyra mondotta felköszöntőjét, melyet állva hallgattak meg. *Csikó* Viktor a kormányért, *Szvaicsina* Géza polgármester nagy tetszés mellett Hegedűsért emelte poharát. A miniszter nagyhatású köszöntőt mondott:

Ha vallásos hitem és kötelességérzetem nem lenne — ugymond — olyan érzés fogna el, mint az olymipai játékok győzöjének atyját. Szeretnék megsemmisíteni azért, mert ebben a szeretetben, ebben a népszerűségben, melyben most engem részesíteni méltóztatnak és amelylyel, hogy ne mondjam, agyon- mithatnak. Sok olyan divatos francia komponistának szoktak zajosan tapsolni, akinek távolról ninesen annyi invenciója és tudása, mint *Hegyi* Bélának.

A *Liliputi hercegnő* megírására *Ledófszky* Gizella inspirálta *Márkus* Józsefet és a fiatal primadonna diadalra vitte a testére szabott darabot. Szerepében végigfut az érzelmek egész skáláján és három felvonásban számtalan emberi indulatot mutat be. Vannak raffináltan készült kompozíciók a zongoravirtuózok számára, hogy egy produkció keretében tudásuk számtalan változatait bemutatthassák. Ilyen virtuóz szerep a *Liliputi hercegnő* is és *Ledófszky* Gizella, ez a rendki- vüli tehetségtű művésznő a megfelelő virtuóza is! Gyermek tudott lenni, szubrett, naiva, drámai színésznő és — gyönyörű hanggal megáldott jeles énekesnő. Számos virágadományt kapott és minden dalát megújrázták. — A többi női szerep kisebb méretű és *Vlad* Gizella mint *Florinda* és *Láng* Etel egy öreg szakácsnő szerepében pompá- sak voltak.

Tropp direktort *Szilky* Kornél játszotta, ez a kitűnő komikus, aki folytonos derűltségben tartotta a közönséget, amelynek most már olyan népszerű kedvence, hogy rögtön, megjelenésekor zajos tapsokkal fogadták. Van der Toeken szerepében kitűnt *Szilágyi*, aki a rendezésért is dicsé- retet érdemel, kisebb szerepekben pedig teljes eredménnyel működtek: *Halasi*, *Füredy*, *Mátray*, *Bessenyei* stb. A karnagy páleca *Fekete* karmester kezében volt, aki pompásan tanította be az ének- számokat.

A darab igen nagy sikert aratott. A felvonások után sokszor kellett megjeleneni *Márkus* József- nek és *Hegyi* Bélának, hogy a közönség tapsát megköszönjék.

Gergely István.

nyomnak, ezekben soha többé részesülni nem fogok. (Éljenmondások.) De kötelességérzetem, vallásos hitem egyaránt minden irányban azt parancsolják, hogy erre ne legyen tekintet. Mely hálaival fogadom azt, amiben részesítettek és munkámat szorgalommal to- vább folytatom. És minthogy addigi életem és munká- ságom egyrészt hazánk közigazgatási érdekeinek szent- teltem, megtanultam azt, milyen nagy erő az előlg. Ezt a sok szeretet, ezt a rettenetes nagy várakozást, amelynek sulya alatt görnyedezem, egyszerű előleg- nek fogadom el. Ez az előlg a tunya emberek végmólasa, a szorgalmas, iparkodó embereknek pedig buzdítása az emelkedésre, haladásra. Megpró- bálom, hogy mire lehetek képes. Nagyon szerettem volna, ha mindez a szeretet, amelyben első sorban Kolozsvár városa, de örömmel mondhatom; az ország nagy része részesített, hogy ez elmaradt volna és bevártak volna azt, hogy miként fogom fel és telje- síttem kötelességemet jelen minőségemben és nem előlegül, hanem jutalmul adták volna mindezt. De ezen nem változtathatok. Azt a kötelességet meritem azonban ebből, hogy összetett erővel, teljes igyeke- zettel, odaadással és szorgalommal iparkodjam ugy és annyit tenni a közérdek javára, hogy az előlegit senki se bánja meg és abból annyit, amennyi erőm- től telik, vissza is fizethessek.

Töszjárt a miniszter így fejezte be: Poharamat pediglen nem halálból, nem kötelességből, de a leg- tisztább, őszintén érzésből emelem Kolozsvár váro- sára. — szűlt, ő nevelt, ő kényeztetett, mindaz, ami jót tesz, az övé, amit hibázok, az enyém. Éljen Kolozsvár. (Óriási tetszés.)

Báró *Feilitzsch* Artur nagy tetszéssel fogadott beszédében az egyházakra köszöntött. *Sándor* József a katonaságra mondott köszöntőt, melyre *Palkovics* altábornagy hazafias válaszában kijelentette, hogy a hadsereg a nemzetben gyökeredik. *Felcsé* Gábor táblai elnök gróf *Béldi* főispánra, *Dobál* ügyvéd *Szvaicsina* polgármesterre emelte poharát. *Werner* Gyula Hegedűsre emelt poharát, mint a polgári országos tipikus képviselőjére és élteti a város nemzet polgár- ságát, melynek sorából ő oly nagyra emelkedett. Ez- után még számos felköszöntő hangzott el.

A délután a miniszter anyjánál töltötte el és este a színházba ment, hol tisztelőre *Jókai Dóza* Györgyöt adott.

A miniszter három beszéde városszerbe pártkü- lönség nélkül óriási hatást keltett. *Hegedűs* Sándor színház után a vasúthoz hajtatott, ott vacsorált s a vasuti dalkör zenekarának szerenádját hallgatta. A megfizetésért a polgármesternek hála köszönetet mondott és lelkes éljenzések közt elutazott Buda- pestre.

BELFÖLD.

Ugron Gábor mandátuma. A szilágy- somlyói választókerületben ma volt a képviselő- választás és *Ugron* Gábor ellenjelölt hiányában csakugyan egyhangulag kiáltott ki a kerület országgyűlési képviselőjének. Mint levelezőnk táv- iratozza, a nagy hó miatt a vidéki választók csak csekély számban és azok is elkésve érkeztek meg a választásra.

Maga *Ugron* Gábor, aki a hófúvás miatt Budapestén maradt, ma délelőtti 11 óraker a kö- vetkező táviratot kapta Szilágyosomlyóról:

— Kerületünk óriási lelkesedéssel egyhan- gulag képviselővé megválasztotta. A párt nevé- ben üdvözli *Bartha* Endre elnök.

Ugron Gábor a következő távirattal felelt az értesítésre:

Bartha Endre ügyvéd, Szilágy-Somlyó. Kö- szönettel elfogadom a mai vasárnapnak virágát: a mandátumot, amint szeretettel viselném a tövis- koszort hazám megválasztásért. *Ugron* Gábor.

Ugront megválasztása alkalmából sokfelől üdvözözték.

Belépés a szabadelpvüpartba. Gróf *Zselénszky* Róbert, aki a mult országgyűlésen a feloldott nem- zeti pártnak volt tagja, belépett a szabadelvü párt- körbe.

Az ügyvédek nagyhete.

Budapest, március 26.
Az ügyvédi kamarák közti a legnépesebb és a legtekintélyesebb, a budapesti ügyvédi kamara, szombaton kezdte meg rendes évi közgyűlését, amelynél mozgalmasabb rég szőlította akcióba a budapesti ügyvédeket. A régi vezérek hiveivel szem- ben kibontotta zászlaját a reformpárt és nem le- hetetlen, hogy agilis vezetői győzelemre viszik törekvéseit, amelyek egyelőre csak a régi elnökség megbuktatására irányulnak.

Első nap.

Györy Elek, az ügyvédi kamara köztisztvisletben álló elnöke pontban 10 óraker nyitotta meg az ülést, miután rövid üdvözölő beszédet intézett a rendkívül nagy számban megjelent tagokhoz. Aztán

Wagy Dezso titkár bemutatta a kamara évi je- lentését.

Azután ismertette dr. *Stern* Samu és dr. *Kenedi* Géza indítványát, amely a reform-párt ismeretes programját foglalja magában. A választmányi nevé- ben hozzájárulását fejezi ki ahhoz az indítványhoz, hogy április vagy május hónapban rendkívüli köz-

gyűlést tartanak, amely a javaslatot részletesen megvitatja és megvalósítását előkészíti. A javaslat legfőbb pontjának megvalósulását maga is őszintén kívánja, az ügyvédi nyugdíjalap intézményéről pedig már most jelentheti, hogy az alapszabályok elkészültek és vegyes bizottság fogja a végleges szervezés módjait megvitatni.

Kenedi Géza dr. elmondja, hogy három vezérőrszempont volt az, ami a reformprogramot megalkotta. Az első a karnak ama dezolált állapota, amelyet elrejtetgeni balgaság volna és amelynek a megjavítását sokszor előadta már az alszembérem. A karnak pauperizmus kezd uralkodni. Forrása ennek a létszám folytonos emelkedése és ezzel szemben a megélhetési viszonyainak súlyosbodása. Nem a kenyérgéletről van itt szó. Az ügyvédi pauperizmus leküzdésére kell, hogy a törvény védje meg a kart a közgyűzői és közszégi jegyzői iróadók illetékeltelen terjesztése ellen és akadályozza meg az ügynöki iróadók, jelzőiróadók, anyakönyvi iróadók, hitelezői egyeztetők keletkezését. Zárja ki a kar magából a plutokratikus s nagykereskedői alakulásokat, amelyek abszorbeálják az ügyvédek jövedelmét.

A második vezéreszempont a kamara autonómiájának érvényesítése, amelynek eddigi évtizedes akadályai az a főfogás, amely a kamara választmányában a kamara fölött álló bürokratikus intézményt, hatóságot látott. Az ügyvédi testület befolyás nélkül marad a bürokratizmus szemben. Az ügyvédi kar közhatalmát képviselő választmány évtizedes hagyományaihoz ragaszkodva a despotikus irány felé közeledik. Ennek ellensúlyozására valók a negyedévi konferenciák, az ügyvédjelöltek bevonása a kari ügyekbe és a fegyelmi eljárás demokratikusabbá, szigorúbbá tétele. A harmadik vezéreszempont az ügyvédi rendtartás külsőben álló törvényhozási reformjával van összefüggésben. Gondoskodni kell arról, hogy az ügyvédi kar kellő befolyást nyerjen a törvény megalkotásában.

A reform-programot percekig tartó tapssal és éljenzessel fogadták.

Dr. Fried Vilmos azzal kezd, hogy a választmány nézetét magában foglaló jelentésben nincs eszme, amely az ügyvédi kart erősíthetné. A jelentés post mortem nagy garral támadja a kormányt és amikor egy már nem élő kormány intézkedéseit nagy bátran bírálja, holt országot rugdal meg...

Győry Elek elnök: E kifejezést nem lehet megengedni a közgyűlés tekintélyével. Kérem a szónokot, vonja vissza.

Dr. Fried Vilmos: Visszavonom. De kétségtelen az, hogy a választmányak nem volt bátorsága a rendszert támadni, amíg az a kormány élt, amely alkotta. Épp úgy nem, mint a hogy nem merie tavaly a 48-as törvények megalkotásának jubileumát megünnepeelni. Miért nem hívott össze rendkívüli közgyűlést az idén, a mikor a jogrend gerondái recsegték, a mikor a személyes szabadság megsértése napirenden volt és az ország kezdett rendőrállam lenni?!

Dr. Admeto Géza nem tartja helyesnek, hogy a kamara olyan ridegen ad tért a struggle for life-nek.

Dr. Tetéltleni Ármin szerint a bajok egyik oka az, hogy az ügyvédi kamara szervezete életképtelen.

Dr. Baracs Marcel furcsának tartja a másik párt magatartását. A választmány nevében a titkár elfogadta az indítványt, de azok közül, akik nem tartoznak a reformpárthoz, senki sem szólalt föl, hogy szankcionálja ezt az elfogadást. A vis inertiae megnyilatkozása ez. A merkantilizmus által néhány olyan tulengedő hatalmas és tekintélyes ügyvédi alak keletkezett, akiket nem lehet kimozdítani helyükből. Ezek azok, akiknek mindegy: reform vagy nem reform. Ezek vallják azt a merkantilista elvet: laissez faire, laissez passer. Pedig a reformpárt példája megmutatta, mennyire idős az elv ellenkezője.

Erre az elnök délután négy óráig felfüggeszti az ülést.

Délután már megessapput a tagok érdeklődése. Alig száz kamarai tag volt együtt, amikor **Győry Elek** újra megnyitotta az ülést és dr. **Enyiczkey Gábor** hívta föl szólásra.

Dr. Enyiczkey Gábor a reform-párt programját támogatja. Utána dr. **Stern Samu** mint a javaslat egyik benyújtója részletesen okolja meg a reform-párt programját.

Dr. Pollák Illés kamarai ügyész néhány ténybeli adat kifejtésére s néhány tévedés helyreigazítására kér szót. Az elhangzott felszólalások két kategóriába sorozhatók: az egyik rész kenyéret, a másik tekintélyt kér. Hosszasabban kifejti, hogy a kar vezetősége egyiket sem adhatja meg. Kenyéret adnak a viszonyok, a körülmények, tekintélyt pedig az egyén sajátos sulya. Ő meg van győződve a reformpárt törekvéseinek tisztaságáról, de a jelenlegi választmányt nem lehet semmiféle szemrehányással, mulasztással vádolni. Nagy szociális kérdések megoldására egy választmányt sinosen hivatva. Végül röviden reflektál a fegyelmi ügyek elszaporodásáról elhangzott megjegyzésekre.

Dr. Vássonai Vilmos szerint az ügyvédek sorsát nem lehet kiszakítani a nagy szociális küzdelemből. Ezek a bajok mindegyik osztálynál egyformán jelentkeznek. Ő tudja, hogy a kamara nem adhat egy magában sem kenyéret, sem tekintélyt. Amde adhat irányt, utmutatást, mutathat legalább törekvést a viszonyok megjavítására. Nem elégszik meg **Pollák Illés**-nek ama nyilatkozásával, hogy ő is küzdött, hát küzdjenek a többiek is. Nem! Azok,

akik följutottak a magasba, mutassák meg az utat s nyujtsák segítő kezüket azoknak, akik még odalenn vannak.

A tetszéssel fogadott beszéd után **Pollák Illés** szólt még személyes kérdésben s dr. **Nagy Dezso** előadó élt a zárószó jogával, mire az elnök a közgyűlés folytatását vasárnap délelőtt 10 órára halasztotta.

Második nap.

Megújult érdeklődés mellett folytatták ma a közgyűlést. Tizenegyedfél órakor nyitotta meg a gyűlést **Győry Elek** elnök. Bejelentette, hogy dr. **Erdős Kálmán** ügyvéd 1899-től kezdve évenként 25—25 forintot, összesen 100 forintot ajánlott fel az ügyvédi nyugdíjintézetnek.

Ezúttan a napirend második pontjára került a sor, a költségvetésre.

Dr. Vécsey István terjesztette elő a számadásokat. E szerint a kamara jövő évi szükségleteire 36,056 forint van előirányozva, mit a jövedelmek teljesen fedeznek.

A számvizsgáló bizottságának a közgyűlés vita nélkül egyhangulag megadta a felmentést. Az előadó azután sorra vette a költségvetés egyes tételeit. A könyvtárkérdésnél heves vita indult meg, de azért változatlanul elfogadták a tételt, a költségvetést pedig teljesében elfogadták.

Dr. Pollák Illés kamarai ügyész adja ezután elő a választmány javaslatát dr. **Stern Samu**nak a tavalyi közgyűlésen tett indítványára, amely szerint ezúttal a közgyűlés állapítsa meg az évi jelentést és a közgyűlés terjesztesse azt fel. Szólv szerint a fennálló törvény értelmében a kamara választmányát illeti meg egyedül a jelentés megszerkesztése. Talán előszerísi szempontok szólnak az indítvány mellett, de éppen célszerűségi szempontok szólnak ellene is. A közgyűlés nem tudja elfogadni időben elkészülni a jelentéssel. E szerint tehát a választmány azt indítványozza, hogy tartsák meg a régi ügyrendet.

Dr. Stern Samu szintén a törvényre hivatkozik, amely szerint kijelentésnek nem megállapítása, hanem előkészítése illeti meg a választmányt.

Dr. Kenedi Géza: A Stern-féle indítvány a Ház autonómiájának egyenes, lényeges következménye. De hogyha a közgyűlés ezt is pártkérdésnek tartva, leszavazná, indítványozza, hogy a májusi közgyűlés tárgyalja a többi javaslattal együtt.

A közgyűlés elfogadta **Kenedi** indítványát. Ezzel a tárgyszorozat ki volt merítve.

Győry Elek elnök a közgyűlés utolsó teendőjének, a tisztikar választásának elvégzésére javasolja, hogy hétfőtől szerdaig naponta délelőtt 9—1-ig és délután 4—7-ig folyják a szavazás. Utolsó szavazatlédeli idő szerda este 7 óra. A szavazatszedő bizottság esütőrtökön olvassa meg a szavazatokat. A közgyűlés péntek délig marad felfüggesztve, amikor kihirdetik a választás eredményét. A szavazatszedő bizottság **Schundl Ignác** elnöklete alatt működik.

Ezzel az elnök mára bezárt a közgyűlést, és az egybegyűlétek az elnök életése közt tavoztak.

HIREK.

Budapest, március 26.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Március 31-én új előzetes nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** **Darányi Ignác** földmívelésügyi miniszter az ünnepekre való tekintettel kedden, 28-ikán nem ad kihallgatást. — **Plósz Sándor** igazságügyminiszter legközelebbi fogadónapja április 6-ikán lesz. — **Harris**, az Egyesült Államok új követe Bécsbe érkezett.

— **A miniszterelnök üdvözlése.** Az Országos magyar iskolaegyesület is üdvözölte **Széll Kálmán** miniszterelnököt a születésnapja alkalmából. A miniszterelnök az egyesület üdvözlésére a következővel válaszolt:

Őszinte örömmel vettem megleghang üdvözlő sorait, melyekkel a feleséges ur által miniszterelnökké történt legkegyesebb kinevezésem alkalmából voltak szívesek engem megtisztelni. A mint eddig társadalmi téren, úgy ezúttal is a rendelkezéseimre álló állami eszközökkel, amennyiben rajtam áll, mindenkor azon leszek, hogy a kulturális kérdések általában, de különösen a népnevelés szempontjából megmérhetetlen fontosságú iskolai — amennyire az ország anyagi ereje megengedi — mindenben megfelelő gondozásban részesüljön.

— **A győri püspök betegsége.** **Zalka János** győri püspök állapota egyre változatlan. A beteg főpap negyvennyolc óra óta úgyzólva semmi táplálékot sem vett magához, ma csak nagy nehezen bírt az orvos két kávéskanálnyit levest neki bedadni. Az éjjel és ma is sokat aludt, teljesen eszméletlen van ugyanynnyira, hogy ma alált egy írást, amelyben két káplán áthelyezését rendeli el. A mai nap folyamán egyszer íróasztalához kíváncszott, de az orvos természetesen nem engedte oda.

— **A pápa.** **Rómából** táviratozzák, hogy a pápa ereje egyre gyarapodik és nemsokára teljesen kiheveri utolsó betegségét. A Vatikánban megérfolják azokat a nyugtalanító híreket, melyek a pápáról legutóbb elterjedtek. Ma reggel a pápa misét mondott és semmiféle támogatásra sem volt szüksége. **Mazzoni** és **Lapponi** orvosok ma meglátogatták a szent atyát és nagyon meg voltak elégedve gyógyulásával. A pápa a husvéti ünnep után valamelyik vasárnap már misét mond a Szent Péter-templomban.

— **Virágvasárnapja.** Virágvasárnapján hagyományos szép tavaszi napra viradt a főváros. De a verőfényes szép idővel ellentétben állott az utcákat és a házteteket borító vastag hó. A közönség azért nagy tömegekben kereste fel a templomokat, amelyekben mindenütt ünnepi istentiszteleteket tartottak. Nagy kelete volt a szentelt barkának, amelyet a templomok előtt nagyban árulgtak. A sétáló közönség örömet némileg az olvadás zavarta. A háztetőkről csak úgy esurgott a víz és az utcákon tengernyi volt a sár. De azért egész nap nagy közönség sürgött-forgott az utcákon és a sétáló helyeken.

— **Kossuth Lajos sírjánál.** A függetlenségi 48-as polgári kör központja vezetése mellett számos fővárosi egyesület és asztaltársaság vonult ki ma délután 2 órakor **Kossuth Lajos** sírjához, hogy lerőjje a kegyelet adóját a nagy halott iránt. A mintegy 3000 emberből álló menetben, mely a nemzeti lovaglótlól elindulva, a Sándor-utcán, Muzeum-köruton és Kerepesi-uton vonult végig, résztvettek a Kossuth Lajos jótékony és betegsegélyző egyesület, a kelenföldi II. Rakóczi Ferenc, II. Gondúz, Kossuth Ferenc, Baross, Merkur-, Széchenyi asztaltársaságok, az V. kerületi munkás-kaszinó, a kovács-segédék egyesülete, az upesti Kossuth Ferenc nőegyesület stb., valamint nagyszámú közönség. A menet utvonáln mindenütt gyászlobogók lengtek a házakon. Künn a Kerepesi-úti temetőben, **Kossuth Lajos sírjánál Kossuth Ferenc, Illyés Bálint, Hentaller Lajos és Polczner Jenő** országgyűlési képviselők várták az érkezőket. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt díszes koszoruját **Illyés Bálint** helyezte a sírra, megható beszéd kíséretében, ugyancsak **Csorvássy István Nagy-Szalontáról** küldött koszoruját is. A szegedi függetlenségi és 48-as párt is küldött koszorút, melyet **Polczner Jenő** helyezett a sírra. A ceglédi polgárok két koszoruját **Bába Molnár Samu**, az egyesület asztaltársaságokét **Klein Pál** elnök tette a sírra szép beszéd kíséretében. A függetlenségi és 48-as polgári kör nevében **Kardhorád Árpád** tartott beszédet. A sírnál a kovács-segédék és az V. kerületi munkáskaszinó daárdája elénekelt a **Himnusz** és a **Szózat**ot.

— **Lakoma.** Abból az alkalmából, hogy a király **Emich Gusztávot udvari tanácsossá** nevezte ki, az Athenaeum igazgatósága tegnap fényes lakomát rendezett a Hugaria szállóban a vezérigazgató tiszteletére, ott volt a **Nemzet** és a **Magyar Újság** szerkesztésének több tagja is. Az első köszöntőt az igazgatóság nevében **Ábrányi Kornél** mondta, ki megemlékezve arról, hogy **Emichnek** az atya volt **Petőfi** összes műveinek a kiadója, éltezte **Emich Gusztáv** mint e hazafias és nemzeti irány méltó képviselőjét. **Emich Gusztáv** szölvott ezután, aki az irodalom terén **Kemény Zsigmond** bárót valja mesterének és igéri, hogy ebben az irányban fogja hivatását teljesíteni ezután is. **Adorján Sándor**, a **Nemzet** felelős szerkesztője, a szerkesztőség nevében üdvözölte **Emichet**, akit ezután dr. **Agai Adolf** és **Bekics Gusztáv** köszöntöttek fel. **Fenyessy Adolf** az irói gardát üdvözölte. **Szolovay Kornél** pedig az igazgatóságot köszöntötte fel, mint amelynek nagy érdeme, hogy a magyar nemzet történetének tiszteletes munkáját kiadta. **Singer Zsigmond** igazgatósági tag a legnagyobb részvénnyel, **Chazarec Felixet** köszöntötte föl, aki viszont az irókat éltezte.

— **Felfüggesztett adótitviselők.** Félhivatalosan telegrafialják, hogy a berettyó-újfalusi adóhivatal pénztárosát, **Varga Mórt** és ellenőrt **Szemerjay Kálmán** állásuktól felfüggesztették. A pénzügyigazgatóság a napokban vizsgálatot tartott az említett adóhivatalban s a kiderített nagymérvű rendtelenségek és szabálytalanságok okoztak a fegyelmi vizsgálat megindítását.

— **Halálozás.** Nagy-lévárdi dr. **Sztankovanszky János** királyi tanácsos március 24-én ötvenkilenc éves korában a Bécs melletti Badenben meghalt.

Matolay Eteléné, született **Szerdahelyi Emília**, **Matolay Etel** szemlénygyei alispán felesége Sátor-alja-újhelyen meghalt.

— **Vidéki szurnalisztika.** **Miskolcon** „1848” címmel hetenként kétszer megjelenő politikai lap indult meg. Az új lap a függetlenségi párt elveinek szolgálatába szegődött és első számába **Kossuth Ferenc** írt vezércikket. Szerkesztője **Fényes László**, a fővárosi újságírói kar és szimpatikus tagja, akinek szép tehetsége és ügybuzgalma bizonyára méltánylásra fog találni **Borsodvármegye** művelt közönsége körében.

— **Hirsch báróné magyar alapítványa.** *Hirsch* báró özvegye, aki hónapok óta nagybeteg, újabb jelét szolgáltatva annak, hogy méltó örököse a filantrop férjéről reámaradt millióknak. A jólelkű öreg asszony, mint az *E-g* írja, egy millió forintot alapítványt tett a magyarországi szegények javára, még pedig arra, hogy annak évi kamatait kölcsönök fejében adják a szegény folyamodóknak, kik azokat minden kamat nélkül s akármilyen kicsiny részletekben fizethetik vissza. A kölcsön nem lehet kisebb 50 forintnál és nem haladhatja túl a 300 forintot. Eddig sok öntudatos szegény ember azért nem fordult a budapesti *Hirsch* báró nevét viselő jótékony irodához, mert a segélytado-mányképpen adják és nem kölcsönképpen. A nagy-lelkű jöltevő ezen akar segíteni új alapítványával, amelyet a magyar vállás- és közoktatásügyi miniszter kezébe tesz le és melyre a kezelő kuratórium tagjait ő fogja kinevezni. Hogy az alapítvány létrejött, abban nagy érdeme van a pesti izraelita jótékony nőegyesület vezetőinek és különösen alelnökjének: *Herzl* Mária urasszonynak és az egyesület érdemes titkáranak, *Forrai* Gábornak. Az egymillió alapítvány, minthogy a kölcsönök, ha apró részletekben és kamat nélkül is, visszatérülnek, természetesen nem marad meg egy milliónak, s ebből az egyre növekedő összegből segíthetnek majd a magyarországi szegényeken származás és felekezeti különbség nélkül.

— **Krivány János.** Egy árva garas sem volt *Krivány* Jánosnál, a sikkasztó pénztárosnál, amikor megjelent nála az aradi börtönben a bírósági végrehajtó, hogy teljesítse a bíróság végzését. Pusztá formálásra szorítkozhatott csak, de távozóban szemébe ötlött az arany jeggyűrű, amely a rab ujján csillogott. És a ridég bírósági végrehajtó abban a gyűrűben csak az arany néhány forintnyi értékét látva, lehuzatta és elvitte magával az ékszer, egy eltűnt negyedmillió kártérítésül. *Krivány* ügyvéd megtagadta a végrehajtást azon az alapon, hogy a jeggyűrű forgalmán kívüli tárgy és nem lehet lefogadni. Az aradi járásbíró *Krivány* ügyvédnek álláspontját fogadta el és kimondotta ítéletében, hogy a jeggyűrű le nem foglalható. *Krivány* tehát visszakajja jeggyűrűjét, amelyet a legnagyobb nyomorban is híven megőrzött, mint a jó hitves szeretetének emléket, kit nála keservesebben sujt a megtorló igazságszolgáltatás.

— **Egy kivándorolt család története.** A múlt év elején vandorolt ki Amerikába kilenc tagból álló családjával *Filián* Fülöp katymári kovácsmester. Lelketlen üzerek csalták ki a szegény embert csásos ígéretekkel. Braziliába szállították őket, *San Paolo* tartományban *Cortina* nevű városába. Itt fényes ígéretek mellett léptek szolgálatba egy ültetvényhez, ahol azonban valóságos rabszolga életet éltek. Kérlelhetlen szigorral bántak velük, fizetést nem kaptak, ennivalót is alig juttattak nekik s azért állandóan nehéz munkát kellett végezniük. Szomorú sorsukról levelet írtak haza Katymárra s a földiek fölkérték *Latinovic* Pált, a kerület országgyűlési képviselőjét, hogy segítsen a szerencsétlenségen és a bontalanná lett családnak nyújtson módot arra, hogy újra visszatérhessenek. A képviselő nemcsak buzgalommal és nagy erélyvel látott a feladat megoldásához. Fáradozását siker is koronázta, mert — amint Katymárról írják — a *Filián*-család a napokban érkezett vissza Amerikából. A község polgárai most a hazatértek nevében hálás köszönő levelet írtak képviselőjüknek, aki kilenc magyar embert adott vissza hazájának.

— **A hóihár után.** Az elkésett tél rövid napjai után ma tavaszi napfénytől csillogott a föld fehér takarója. De az elmúlt hózivatar még most is érezteti hatását. A főváros utcáin még piszkos halomra rakva dacol a hótömeg az első napsugárral, míg kint az országban megakasztotta az eke munkáját és utjába áll a vasuti közlekedésnek. A déli vasut pályaházában és a magyar államvasutak keleti pályaudvarába jelentékeny késéssel érkeztek meg a vonatok, sőt sok vasuton egészen be kellett szüntetni a forgalmat a hófúvás miatt, mint kamerál-moravica—fumei, a kaposvár—fonyódi, a somogyzsbó—balatonszentgyörgyi, a kőrös—belovári, a jutas—zirici, a boba—kislafud—szentiványi, az ukk-tapolcai és a túrje—balatonszentgyörgyi vonalon. A személyvonatok csak hókével közlekedhettek s így is erősen megkéstek. A fumei személyvonat, amelynek tegnap este 8 óra 15 percek kellett volna megérkezni a déli vasut pályaházába, ma délelőtt 11 órakor indulhatott csak Székesfehérvárról, egyesítve azzal a gyorsvonattal, amelynek már tegnap este fél 10 órakor kellett volna megérkeznie. Ma a két vonat

mint 202. számú egyesített vonat jött meg a déli óráknak. A gyorsvonat kilenc óra hosszat vesztegelt a szántódi állomáson, mert az előtte elindult tehervonat elakadt a hóban *Polgárdi* és *Lepsény* közt.

— **Kossuth szobra Tószegen.** *Szolnoki* levelezőnk írja: A szomszédos Tószeg község hazafias lakossága, *Tóth* Bertalan református lelkész és dr. *Endre* János községi orvos buzgó kezdeményezésére, díszes szobrot állított a piac téren *Kossuth* Lajos emlékére. A szobor leleplezése szombaton délelőtt volt a község és környéke lakosságának élénk részvétele mellett. *Kossuth* Ferenc országgyűlési képviselő a reggeli kilenc órai gyorsvonattal érkezett meg Szolnokra, ahol nagyobb küldöttség élén *Kerekes* Géza és *Szeuál* Mihály pártelnökök üdvözölték. A vendégek innen hosszú kocsisorban az ünnepély színpályára, Tószeg községbe indultak, melynek határában *Péter* Sándor tanító vezetése alatt, ötven tagú lovasbandérium várt az érkezőkre. A küldöttség szónokai lelkes szavakban üdvözölte *Kossuth* Ferencet, aki meghatva köszöntö meg a nem várt szíves óvációt. A menet erre a zenekarral és a nemzeti színű szalaggal ellátott banderistákkal, megindult a fellobogózt községbe. Mikor a hosszú kocsisor a hatalmas diadalkapu elé ért, megszólaltak a hatalmas mozsár-ágyuk és szólt egész az ünnepély megkezdéséig. A leleplezés ünnepe izgatatos szélviharban délelőtt 11 órakor kezdődött. *Tóth* Bertalan ref. lelkész, a szoborbizottság elnöke, lelkes beszédet mondott a szobor talpatánál és átadta a szobrot a község gondozásába. *Sassi* Mihály községi bíró köszönő szavai után *Kossuth* Ferenc lépett az emelvényre és az ezrekre menő ünnepelő közönség viharos éljenzése között hosszabb beszédet mondott, melyben követendő példa gyanánt állította oda a polgárság elé édes atyját. Ezután a tószegi, abonyi és tisztavárkonyi függetlenségi és 48-as körök megkoszorúzták a szobrot, melyről időközben lehullott a lepel. Azután sikerült lakoma volt, melyen többek közt felszóltak: *Tóth* Bertalan református lelkész, *Kossuth* Ferenc, dr. *Endre* János községi orvos, *Hevessi* Jenő szolnoki szerkesztő, *Sághi* János abonyi pártelnök és többen. A közebed után a vasuti vendéglőben műkedvelők előadták *Gézi* István *Gyimesi vadírág* című népszínművét. Este tánc fejezte be a tószegiek kegyeletes ünnepélyét.

— **Rend a dolog veleje.** Becsületes jámbor vidéki kérdezősködi a muzeum kapujában:

— Ugyan kérem szépen, hol kaphatnék jegyet a főrendiházba?

A cilindres ur, akit megszólított, fölvilágosítja ilyenformán:

— Menjen bátyám föl az első emeletre s kopogjon azon az ajtón, amelyikre ez van írva: Minden jegy elfogyott. Ott kap jegyet. Aztán jobbra egy másik ajtó talál. Arra az van írva: Túl a bemenet. Ott kell bemenni.

— **Penzkezelés Nagyikindán.** Mint levelezőnk telegrafálja, dr. *Delimánich* Lajos, Torontál vármegye alispánja *Lakovic* Dusan nagyikindai főpénztárnokot, *Kapris* Lyubomir alpenztárnokot és *Kosztly* Péter ellenőrt állásuktól felfüggesztette, egyben pedig dr. *Bogdán* Zsviko nagyikindai polgármester ellen megindította a fegyelmi eljárást. Az előzmények a következők: *Horváth* Károly nagytószegi jegyző még tavaly májusban 2000 forintot szállított be a tószegi gazdák állami adója címén a nagyikindai városi pénztárba. A jegyző a pénz mellé kétféle kimutatást is küldött, melyek közül az összkimutatáson a pénztáros és ellenőr nyugtázták az összeget; az 1100 frtnyi visszabályozási járulékokat kitüntető kimutatás azonban, bár többször sürgették, késétt. Időközben ezen utóbbi összeget újra be akarták hajtani a tószegiekre. Az ügyet megvizsgálták és akkor kiderült, hogy 1100 forintot sem a naplóban, sem a főkönyvben nem könyvelték el, hanem a pénz egy dobozban ócska lim-lomok között elkallódott. *Kapris* alpenztárnok azonnal leköszönt állásáról, de ezt nem fogadták el, hanem most a fentvezetettekkel együtt felfüggesztették állásától.

— **Elfogyt a sikkasztó.** Február hó elején a Zsolnay-cég *Rohrer* János pénzbeszedője ellen mintegy 8000 forint elsikkasztása miatt panaszt tett. *Rohrer* már akkor szűkésben volt s dacára az elfogatására irányuló intézkedéseknek, úgy látszik, már az Óceánon túl éli világát. *Rohrer*nek társa is volt, még pedig *Schönfeld* József könyvelő, aki szintén kerekét oldott. Szülőinek levelet írt, amely így hangzik:

Kedves szülőim! Egy gazember tönkretette becsületemet. Ember elé már nem kerülhetek, bocsássatok meg, de már nem tehettem másként.

Elég mély a Duna, megielem én is ott a síromat. Isten veletek, bocsássatok meg, szerető fiatok Józsi.

Schönfeld azonban a Duna sírjával nem vette komolyan a dolgot, mert külföldre szökött s ott barangolt. A rendőség utána nyomozott s megtudta, hogy egy idő óta *Párisban* tartózkodik. A főkapitányság megkeresésére az ottani rendőség kinyomozta lakását s tegnap letartóztatta. Kiadatasa iránt most folyik a tárgyalás.

(x) Husvétii tojások és fecskendők Kertész Tódornál.

Mark Twain fölolvása.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától.

Budapest, március 26.

A *Lipótvárosi Kaszinóban* szombaton este tartott fölolvást *Mark Twain*, aki egyenesen a kaszinó meghívására érkezett Budapestre. A fölolvásra egészen megtelt a kaszinó nagyterme előkelő vendégekkel. Ott láttuk a díszes társaságban többek közt *Darányi* Ignác földmívelésügyi minisztert, *Perczel* Dezsőt és nejét, gróf *Csáky* Albit, *Walliss* Gyulánét, *Wekerle* Sándort, gróf *Andrássy* Tivadart és nejét, *Andrássy* Gyulát, *Andrássy* Géza grófit és nejét, *Baththyány* Lajos grófit és nejét, *Teleky* Sándor grófit és nejét, *Szöchenyi* Imre grófit és nejét, *Harkányi* János bárót és nejét, *Festetic* Pál grófit, *Berzeviczy* Albertet és nejét, *Heinrich* Gusztávot, *Herczeg* Ferencet, *Hieronymi* Károlyt, *Forinyák* altábornagyot és nejét, *Kossuth* Ferencet, *Miklós* Ödönt, *Neményi* Ambrust, *Pulszky* Ágostot és nejét, *Rohonczy* tábornokot, *Szalay* Imrét és nejét, *Szűry* Dénest, *Burchard* Bélavay Konrádot, *Emmer* Kornélt stb.

Valamivel nyolc óra után jelent meg a pódiumon *Mark Twain*. A közönség hatalmas tapsdallal fogadta a végtelenül érdekes fejű galambász író. *Mark Twain* azonnal belekezdett a mondókájába. Egy kis noteszkönyv volt előtte, abban nézegette jegyzetait; négy kis humoreszket mondott el szabad előadásban, a közönségnek sokszor viharos kacagása közben, amit egyebek mellett pompás előadóképességének köszönhet. Ha beszél, csupa tűz, csupa mozdulat; gesztusai jól bizarrak, hol egyenesen kaotikák; akik közel állnak a fölolvás azstalhoz, azokat hipnotizálja. Előadásában összeolvad a közönséggel: szervező válik, megneveteti és vele mulat, együtt csodálkozik, együtt érdeklődik vele az iránt, amit mondani fog.

Íme a fölolvása:

Hölgyeim és uraim! Az önök szívesességének köszönhetem, hogy idejöhöttem és egy órahosszat beszélhetek önök előtt. Igérem, hogy nem lesznek bölcsebbek, mint eddig voltak, mert csupa bolondságot fogok elmondani, de olyan bolondságot, ami személyes tapasztalataimból van merítve.

Kezdjük azzal a bolond esettel, amely egy svájci utamon esett meg velem 20—30 évvel ezelőtt, amikor 30—40 évvel fiatalabb voltam.

I.

Svájci kaland.

Egy igen kedves uriemberrel utaztam. *Harris*-nak fígonom nevezni, mert nem úgy hívják. Pap volt. Én különben is nagyon szeretek papokkal utazni. Egy luzerni nagy szállóban ültünk egy szép napon és azzal mulattuk magunkat, hogy találgattuk az idegenek közül, ki milyen nemzet. El is találtuk egy parszort és a sikerikön felbuzdulva most már a vendégek nevét kezdtük találgatni. Képzeltük, hogy ez sokkal nehezebb feladat. Angolkal és amerikkal még hajgyan, de hogyan találjuk magyar emberek nevét, akiknél három betűből áll az olyan szó amelyet mi angolul csak tizenegyéj betűvel tudunk kifejezni. Azán mit értünk vele, ha eltaláljuk a nevét, és nem tudjuk kiejteni!

A vendéglő tulsó szögletében három személy ült egy asztalnál. A három között volt egy isteni szépségű lány, aki olyan szép volt, hogy azt szóval ki sem lehet fejezni.

— Hány éves lehet ez a bájos teremtes? kérdi *Harris*.

— Tizennyolc, felelém én csalhatatlan bizossággal.

— Van ez már tizenkilenc is, mondja *Harris*. Megjegyzem, hogy *Harris*nak az az utalatos szokása volt, hogy a legkisebb dolgon órákig eldisputált, ha az ember nem adott neki igazat. Javában veszekedtünk hát, mikor végre azt mondom:

— Minék veszekedni. Megkérdzem.

Ezt persze nem akartam megtenni, de *Harris*-szal el kellett hitnem, hogy van hozzá bátorságom. Oda akartam menni a lánéhoz, megszólítani, mint régi ismerőst, aztán úgy tenni, mintha csak későn vettem volna észre a tevedést, bocsánatot kérni és *H* rriszhoz visszatérve azt mondani neki: a kisasszony tényleg 18 éves.

Hat amint odamegyek, a kisasszony élelem szök-

HUNGARIA-vasfürdő

Budapest, VII., Nyár-utca 7. szám.

Gőz- és kádfürdők.

Nyitva reggel 5-től este 9-ig.

ken, megfogja a két kezemet és kitűréssel örömmel üdvözöl. Tudja, hogy meg fogom ismerni! On, menyire örül, hogy beszélhet velem a régi, szép idők-ről...

Ehült bennem a vér. Micsoda régi, szép időköt emleget az a leány? Ah, igen... felelem bizonytalanul. A lány folytatja a kérdéseket, emlékezem-e még arra a nagy viharra, Mary-re, akit George mégis feleségül vett később (no mondja?) de bizony, hiszen az apja volt mindennek az oka (persze, mindig mondtam!) no meg Darley... emlékszik még Darleyre?

(Ez valami antipatikus alak lehet, gondolom magamban és sietve rámondom.)

— Hogyne! Micsoda cudar fickó volt!
— Mi jut eszébe. Csak éppen hogy bement a házba, amikor hideg volt.

(Ah ugy! Itt alátról van szó!) Mindjobbán belehogyoltam a régi, jó idők emlékeibe. A kisasszony egymástán szedegetett elő emlékeiből embereket, tárgyakat és jeleneteket, amelyekre a legrományosabban sem emlékeztem. Nagy küzdelembe került, hogy kivágyjam magamat a csávából, egy gyereket bőségszántsággal elkereszteltem Francesnak, mivel ez a név fiura-leánya egyaránt illik, de a második emlékből gyerekné megartam. Találomra Thomas Henrynek neveztem. A hölgy rám néz, csodálkozik, végre így szól:

— Különös, a szülei mindig Elizabethnek szólították!

Meg voltam fogva. Az én kegyetlen, ismeretlen ismerősöm egyszerűen meg akart büntetni azért, mert nem ismertem rá és egy fél óráig mulatott azon, mint vergődöm azok közt a kalandos kérdések közt, melyekkel megáldott. Mert tényleg ismerősöm volt, csak hogy nem ismertem meg rögtön. Még a vihar is igaz volt, csak a többi dolog volt — enyhén szólva — tiszta hazugság, amit csak azért talált ki az a lány, hogy az én zavaromon mulasson.

Képzelték, mennyire szegyletem magamat. De Harrisnak nem szabad megtudnia szegyenletes kudarcomat. Emelt föl tértem vissza az asztalunkhoz.

— Nos, nos? — kérde Harris izgatottan.

— Barátom, mondtam neki titokzatos mosolylyal. Az egy igen különös hölgy. Képzeld csak: négyzseres özeveg!

— Ne mondd! hüledezett Harris.

— De bizony mondom. Apját-anyját Smithnek hívták. Négy saját gyermeke van, harmincat a volt férjétől kapott. Igen különös hölgy, mondhatom.

Harris odavolt.

— No barátom, ez nagy dolog. Hogy te mindezt ilyen hamar kitudtad ebből az asszonyból! Ennyi diplomáciai művészetet nem tételeztem föl benned. Mondhatom, határozottan intelligensebb ember vagy, mint amilyenek látszol!

II.

A vasárnapi iskolában.

Egyszer egy vasárnapi iskolában kellett előadást tartanom. Sobasem próbáltam az ilyesmit de tudtam, hogy illik, ha az ember a saját életéből mond el valami szép dolgot és ebből levonja a kegyes morált.

Rövid gondolkodás után a következő sikerült beszédet intéztem a fiukhoz.

— Fiúk! Minden bűn ugyszólván tanítás, mert ha egy bűnt elkövetünk, az bizonyos impressziót hagy bennünk, úgy, hogy azt többé nem követjük el, csak egyebet. Ez, hogy úgy mondjam, az erkölcsi himnizálás. Legjobb persze, ha az ember hamar elköveti az összes bűnöket, hogy aztán egy sem maradjon, amit elkövetne. Így bizonyosan üdvözül...

Az én első lopásom egy gyönyörű nyári délután esett meg a Mississippi mentén. Egy farmertől ellopott egy hatalmas görög dinnyét. Hogy loptam, ez voltaképpen kissé szigorú kifejezés. Mondjuk inkább, hogy elemeltem. Amint nyugalmas révbé vonulok vele és fölbotom, hat éretem. Éretem, fiúk! Rögtön gondolkozni kezdem, — és a gondolkodás már a javulás útja — hogy mit tesz ilyen esetben egy magasröptű gondolkodású, tisztelőkü ifjú, mit tett volna például George Washington, az egyetlen amerikai, aki sobasem hazudott? Mit? Hat visszaviszi ezt a zöld dinnyét. Világos! En is ezt fogom tenni. És amikor ezt elhárítottam, olyan erkölcsi megnyugvás kelet a lelkemben, fiúk, hogy azt el se lehet mondani, azt érezni kell. Ebben a szép hangulatban mentem vissza a farmerhez és visszaadtam neki az erelen dinnyét.

— Szégyeje magát, — mondtam neki. Ilyen dinnyét ad el maga a gyanútan idegennek. Nézze, milyen zöld!

A farmer megnézte, milyen zöld, nagyon szégyelte magát és megígérte, hogy többé nem tart dinnyét. Ezt az ígéretét meg is tartotta és idővel oly derék ember lett belőle, hogy szinte csoda. Így menttem meg egy egyszerű cselekedettel annak a farmernek a lelki üdvösségét. Ebből láthatatok fiúk, hogy a jóteit mindig meghozza gyümölcsöt!

Elmondta még kalandját azzal a fiatal hírlapíróval, aki meg akarta interjúolni és első lovagásának történetét. Ez a két humoreszk magyar nyelven is többször megjelent már.

Háromszor tartott színetet, amikor is őrájára nézve, konstátálta mindig, hogy nagyon halau az idő s a körülte dolgozó újságírókkal tréfálkozott. Majd az utolsó humoreszk után szívesen megköszönte a közönség ovációját és a vendégek közé vegyülve csevegett, tréfált tovább. A publikum még sokáig maradt együtt a kaszinó pazar fényű helyiségeiben

s bizonyára nem egyhamar fogja a minden szép és nagy művészi dolog iránt érdeklődő Lipótvárosi Kaszinónak elfelejteni ezt az élvezetes szép estét.

Mark Twain ma délután ellátogatott a Nemzeti Kaszinóba, ahol az igazgatóság s a kaszinó számos tagja fogadta az egyszerű író.

SZÍNHÁZ. MŰVÉSZET.

Várszínház. Ma volt a Várszínházban az utolsó vizsgálódás. Császár Imre növendékei mutatták be ezuttal képességüket a *Velencei kalmárban*. Az előadás közepes volt. Csupán *Sebestyén Géza* és *Bajor Riza* a színiakadémia végző növendékei tüntek ki a szereplők közül. Sebestyén, aki már a pécsi Nemzeti Színház tagja, Shylock szerepébe belevitte minden művészi erejét. Bajor Riza kisasszony, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja, szintén gondval játszotta *Portia* szerepét. A tapsból és kihívásból rajtuk kívül a többi szereplőknek is juttatott a közörség. Császár tanár nem jelent meg a lámpák előtt, neki — ugymond — a színpalak mögött — elég volt ebből tegnapelőtt. Egyébként látszik, hogy valódi művészi érzékel gyekezett a növendékek játékbeli fogatékosságain anyit, amennyit csiszolni.

Liliputi hercegnő. Vasárnap másodszer került színre *Márkus József* és *Hegyi Béla* pompás énekes színműve: a *Liliputi hercegnő*. Hatása talán még intenzívebb, még mélyebb volt, mint a bemutatott előadás és a közönség, ami minden helyet lefoglalt a színházban, minden felvonás után lelkes tapsokkal szólította a szerzőket a lámpák elé. A közreműködő művészek ma is szeretettel kérték részt a megérdemelt sikerből és *Ledószky Gizella*, *Flád Gizella*, *Szilágyi Kornél*, *Szilágyi Halasi* és a többiek mind nyílt színen is zajos tetszésnyilatkozatokra ragadtak a közönséget.

A Budapesti Napló matinéja. Igazán nagyon szépen sikerült az a matiné, a melyet a *Budapesti Napló* szombatban délelben a *Telefon Hírmondó* előzetői számára rendezett. Szerkesztőségünk oly fényes író- és művészársaságot gyűjtött össze az alkalommal a beszélő újság helyiségeiben, a minő a koncert-szezon legkimagaslóbb eseményei alkalmára is ritkán sereglik egybe. Ott voltak: *Ábrányiné Wein Margit*, *Paulayné Adorján Berta*, *Csillag Teréz*, *H. Novák Irén*, *Futtakné Pevny Irén*, *De Pontnyé*, *Szilágyiné Bárdossy Ilona*, *Zilahyné Singhoffer Vilma*, *Ábrányi Emil*, *Balassa Jenő*, *Balkay Béla*, *Gergely István*, *Gyöngyi Izsó*, *Horváth Attila*, *Horváth Elemér*, *Kornai Rikárd*, *Lataki Andor*, *Pekár Gyula*, *Szendróy Lajos*, akik valamennyien egy-egy kimagasló részét adták elő a matinének. Másfél órahosszat tartott, a míg a végére értek a programnak, amelyet a főváros minden részében és a közeli helyiségekben is óriási közönség hallgatott végig.

Van Dyck kiállítása. Az országos képtár igazgatósága is meg akarta ünnepelni *Van Dyck*, a nagy flamand festő születésének háromszázados évfordulóját és kiállítást rendezett a mester műveiből, oly csoportosításban, amely tanulságosan mutatja be a nagy festő művészi fejlődését. A kiállított művek közt van három eredeti festmény, amely a képtár tulajdona, a mester többi művei részint műtiszteben, részint fénynyomatban és fényképekben vannak bemutatva, tizenöt rézkarc a mester alkotása, aki ezen a téren is tökéleteset alkotott. A kiállítás rendezéseért teljes elismerés illeti az országos képtár igazgatóságát és különösen dr. *Térey* Gabort, aki a rendezés nagy részét végezte. *Térey* ma igen érdekes előadást is tartott a kiállításról a képtár spanvol termében, az előkelő hallgatóság élénk érdeklődéssel mellett, méltatván a nagy flamand mester életét és műveit.

Van Dyck Antal 1599. március 22-én született Antwerpenben, mint ómodu szülő gyermeke. Anyja, *Cuypers* Maria, nagyműveltségű asszony hírből állott, ki művészi ízlésű humoroskett-készlettel kiváló tökéletességgel. A művész mint még egészen fiatal, alig tizenegy éves gyermek jutott a tehetséges *Van Balen* Henrik iskolájába, hol a festéstez elemelt sajátította el és mar 1618-ban a *Lukács*-ceh mestere lett. *Rubens*, aki 1609-ben tért vissza Antwerpenbe, a nagyszámú bozza int-zett megrendelésnek egyedül nem tudott megfelelni, tanítványul *Van Dyck*ot vette maga mellé, aki nemsokára hű munkatárs és barátja lett.

Van Dyck a tizenhetedik század egyik legnagyobb arcképfestője. Hatalmas művészte révén összekötöttekben állott korának kimagasló alakjaival, akiket mind le is festett. Bejárta Angliát és Olaszországot. Legjobb képei, melyek Olaszországban készültek, előkelő genuai pártok által készült. 1632-ben I. Károly király meghívására Angliaszóba ment, ahol lovagga lett és két évig a legnagyobb tisztelt közepette valóságos főudvari pompában élt. Londonban 1641-ben, december 9-én 42 éves korában halt meg. Dr. *Térey* a művész méltatásával kapcsolatban, a *Van Dyck* által festett nagyemberekről érdekes történeti adomákat mondott el, melyek a tárgyánál fogva érdekes előadást igen

élvezetessé tették. Különös derűtséget keltett *Van Dyck* tarifája. Az élelmes művész ugyanis szabott árakat dolgozott és tarifája elől még *Károly király* sem térhetett ki. Festményeit 20, 25 és 40 fontért adta el.

Az érdekes előadást a közönség zajos tapsokkal jutalmazta.

A Görög rabszóló kalandjai. Szép kis kalandjai lesznek a *Görög rabszóló*nak, a Népszínház repertoárdarabjának — a vidéken. Legalább erre mutat az esét, amelyet *Gyöngyi Izsó*, a Vígyszínház kitűnő komikusa beszélt el.

— Jön hozzám — mondta — ma reggel egy vidéki direktor, akinek nincs pénze a *Görög rabszóló*hoz, e drága kiállításos darabhoz és bizalmasan kérdezi: Mondja csak, kedves *Gyöngyi* ur, milyen darabot lehetne a vidéken *Görög rabszóló* cím alatt adni?...

Művészeti díszmü. Valószínűleg még tavaszszal egy nagyszabású művészeti munkának első köteté hagyja el a sajtót. Az *Iparművészeti Társulat* adja ki *Ráth György* szerkesztésében, aki a munkatársak egész sorát biztosította a nagyszabású és irodalmunkban páratlanul álló vállalkozás számára. A díszmü tartalmazni fogja a művészi ipar történetét a legrégebb időkől máig, be fogja mutatni az egyes technikák multját, jelenét s várható jövőndobeli fejlődésének útját, különös tekintettel a magyar művészi iparra. *Ráth György* évek óta fáradságtalanul dolgozik e monumentális mű szerkesztésén, amely gazdag illusztrációival, színes mű-mellékleteivel, világosan érthető, modern szellemben megírt szövegével a legkitűnőbb külföldi munkák mellé állítható. A díszmü felöleli a művészi ipar összes ágait, a régi gliptikát, éremvészt, szőnyegszővést, a mozaikot, az üvegfestést, a fafaragást, a sokszorosítások művészetét, a porcellán és üvegpipart, a zománcozást, az ötvösséget, a fémmunkákat, az agyagművészetet, a csipkeverést, a dekoratív művészetek összes válfajait. Mindezt önálló, de egymáshoz simuló, gazdagon illusztrált cikkekben öleli fel a két kötetre tervezett nagyhatású díszmü, amelynek első ívei épp most vannak szedés alatt. Az irodalmunkban páratlan műre előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

Felvette a színészegyesületbe. Az országos színészegyesület felveteli bizottsága tegnap tartotta ülését *Molnár László* tanácselnök elnöklöte alatt. A bizottság a beérkezett kérvények feletti a következőképp döntött:

A már gyakorlaton levők közül a március 28-iki felvételi vizsgálat alól felmentette és felvételt ajánlotta: *Aranyosi Jankát*, *Felbő Rózsát*, *Honti H. Zelmát*, *Hollósi H. Rózsát*, *Hugenhai H. Irént*, *Kéry Jolánt*, *Lukács Honát*, *Pásztor Jánost*, *Soós Emilt*, *Sólyom Lajosnát*, *Sáfrány Vilmost*, *Szilágy Szerenát* és *Szelényi Ilonát*.

Felmentésen vizsgálatra bocsáttatnak, ha okmányokat pótolják, illetőleg a tanási határozatoknak eleget tesznek: *Jakabfi Mari*, *Redéiné Z. Irma* és *Kresz Irma*. *K. Bessedés Ilona* két évi gyakorlatra még nem járt le s így most még nem tehet vizsgálatot.

Végkép elutasított gyakorlatosok, mint akik nyert engedélyekkel nem éltek: *Murai Gizella*, *Murai Juliska* és *Pichler Ferenc*.

Vizsgálatra jelentkezni köteles 61. Az új kérvényezők közül hiányzó okmányok pótlására utasították: *Ábrányai A. Mariska*, *Egri Eibisch Irma*, *Endrődi Engel Jenő*, *Halász Ede*, *Miklósi Miklóska Mari*, *P. Purjesz Lajos*, *Rákosi R. Ferenc*, *Szabó Pál*, *Schütz Margit*, *Gáspár Ukovits Jenő*.

Elutasították felszerelést kérvényező vagy előhaladt koruk miatt: dr. *Da noki Viktor*, *Farkas Mihály*, *Galovich Károly*, *Geppel Ilona*, *Horváth Kálmán*, *Kalocsai Ferenc*, *Kálmán Eszt*, *Kardos Ede*, *Klein János*, *Kövesi Lajos*, *Láng Irma*, *Ligeti L. Arnold*, *Löncszi Gábor*, *Maár Róza*, *Mocsosnyky Imre*, *Nádel Manó*, *Parlagi Julia*, *Pichler Elemér*, *Poltzer Teréz*, *Rónsi Sz. Rózi*, *Ruhmann R. Sándor*, *Sarkadi Endre*, *Szabó Laura*, *Szabó Rozália*, *Szabolcsi Jozsefné*, *Singer Sz. Janka*, *Szilágyi Etel*, *Szilágyi Pál*, *Schatt Rezső*, *Hirschfeld V. Albert* és *Unterberger Berta*. Felvételi vizsgálatra az új kérvényezők közül tizenháromat bocsáttatnak.

Megörült művész. A franciák *Jankó Jánosa*, a szellemes, zseniális trékképrajzoló *Toulouse-Lautrec* hírtelen megörült. Parisban rajzait minden gyermek ismerte. A művész, akinek rajzain mindenkinek kedvű a hangulata, most elborult elmével felszik egy gyöngvintzetben. Alacsony, pupos emberke volt, meg hasonlott, elégedetlen lélek. Művészi lelkének szépsége és rut külsője okozta talán tragikus sorsát, mert, mintha bizonyítani akarta volna, hogy gyönge, este sokat bir, roppant kics-pungó életmódot folytatott. Ez juttatta most az örültek házába.

A keringőkirály pöre. *Strauss* Jánost, a bécsi keringőkirályt, a *Berté Emil* és társa zeneműkiadócéggel befűrtöte huszezer dollárra. Nyilván nem ezalított idejekorán valami megrendelt árut. A pör, amely iránt egész Bécs eldeklődött, ma dében fejeződött be a bécsi tartományi törvényszék előtt. A bíróság, mint tudósítónk telefonozza, elutasította a fe perest keresetével és egyben elmarasztalta a per költségeit megfizetésben.

Hangverseny a Hírmondóban. A *Telefon Hírmondó* holnap (hétfőn) este fényes hazi hangversenyt rendez előzetűi szórakoztatására. Az érdekes és változatos műsor koncertben énekes és zeneszámok előadásával, valamint felolvasásokkal és szava-

atokkal közreműködnek: *Fanták* Agnes, *Kordin* Mariska, *H. Novák* Irén, *Valent* Vilma, *Vidor* Kaura, *Bakó* László, *Kertész* Ödön, *Odry* Zsárd, *Váradi* Sándor. Kezdele 9 órákor lesz. Hangverseny után 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókban.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A bőrbetegségek gyógykezelésének repertoriuma.** Ily címen érdekes és oly közhasznú szakmunka hagyta el a sajtót, amely a legelterjedtebb betegségeknek — a bőrbajoknak — kezelését tárgyalja. A munka összeállítására annyira praktikus, hogy nélkülözhetetlen kézikönyvet ad a gyakorló orvos kezébe, de tudást meríthet kellő előismeret mellett belőle az orvosnövendék is. A munkához az anyagot és a kifogástalan receptusát a szerzők a *Török* Lajos egyetemi magántanár vezetése alatt álló poliklinikai bőrkórtani osztályáról vették. A jeles munkát dr. *Szigeti* Gusztáv és dr. *Ráth* Alfréd bőrkórtani asszisztensek írták.

EGYESÜLETEK.

(A Budapesti szüneti gyermektelep-egyesület) ma délelőtt tartotta meg közgyűlését dr. *Degen* Gusztáv elnökölte alatt. Az elnök rövid megnyitói beszéde után *Szabó* József titkár terjesztette elő évi jelentését, amely szerint a lefolyt év végén az egyesület vagyona 62.288 forint volt. A kitéleptett 907 gyermek (576 fiú, 331 leány) 6 telepen volt elhelyezve, ugyintm *Hegybanán*, *Körmebányán*, *Zebegényben*, *Trencsénben*, *Lellén*, *Ercsiben* és pedig 822 negy heten át és 85 hat heten át. A gyermekek suiybéli gyarapodása a múlt évben is kedvező volt. A közgyűlés erre köszönetet szavazott a visszalépő titkárnak és a titkár állásra *Zigány* Zoltán kereskedelmi iskolai tanárt választotta meg. Majd megalakították az új tisztikart, amely mellé a választmányba bevalasztották: *Bachrach* Antalt, *Eisler* Samut, *Wolfer* Gyulát és *Tivadart*, *Boschán* Jakabot, *Bloch* Arturt, *Fleischl* Károlyt, *D. Deutseh* Ernőt, dr. *Grauer* Miksát, *Stein* Katalint és *Kolner* Rózát.

(A *Ferenő* József kereskedelmi kórház) ma délelőtt tartotta rendes évi közgyűlést *Lüttl* Tivadart elnökölte alatt. Az évi jelentés az intézménynek folytonos és erős fejlődéséről tesz újabb bizonyosságot, amennyiben a tagl-tszám emelkedéséről és betegsegélypénztár nagy forgalmáról igen kedvező adatokban számol be. A bevételek a múlt évben meghaladták a 100.000 forintot, mely összegnek 80-06%-át tisztán betegápolási célokra, 10-04%-át pedig a tartalékalapok gyarapítására fordították. A tartalékalapok most már közel hatvan ezer forintra rúgnak. A kórházban 969 fekvő beteget ápoltak, míg a járóbetegek száma meghaladta az ötezeret. A jelentés tudomásul vétele után a közgyűlés köszönetet szavazott az elnökségnek, az igazgatóságnak, az orvosi karnak s *Feder* Ferencnek, a kórház buzgó gondnokának. A választások során elnöknek egyhangulag újból *Hüttl* Tivadart, alelnöknek budai *Goldberger* Bertholdot választották meg, végül pedig kiegészítették az igazgatóságot és a felügyelő bizottságot.

(A magyarországi kereskedelmi utazók egyesülete) vasárnap tartotta *Auer* Róbert elnök vezetésével és elnöki közgyűlést. Az elnök tartalmas megnyitói beszéde után az igazgatóság előterjesztette évi jelentését, amely részletesen beszámol az egyesület múlt évi működéséről. Az egyesület vagyona 33.560 forint. A jelentés a közgyűlés tudomásul vette és köszönetet mondott az elnökségnek, igazgatóságnak és a tisztikárnak. — A közgyűlés egyik legfontosabb tárgya egy oly alap megteremtése volt, mely lehetővé tegye a rokkant kereskedelmi utazók állandó segélyezését, illetőleg agkori ellátását. A költségvetést, amely 15.210 forint bevétellel szemben 14.420 forint kiadást tüntet fel, egyhangulag elfogadta a közgyűlés. A kilépő igazgatósági tagok helyébe megválasztottak: *Arányi* Ignác, *Elias* Mór, *Eppinger* Károly (új), *Fürst* László (új), *Löwentritt* Nep. János, *Spitzer* Ignác, *Watterich* Ödön, *Weinreb* Henrik és *Zerkovitz* Emil. A felügyelő-bizottságba rendes tagokul: *Ábiss* Samu, *Kaldor* Simon és *Venwelt* József. Pétagokul pedig: *Dénes* Gyula és *Krausz* Sándor választották meg.

(A budapesti fogteknikusok egyesülete) hétfőnap tartotta *Gáspár* József elnökölte alatt huszonötödik rendes közgyűlést. Czinzer Lipót titkár felolvasta az évi jelentést, mely szerint az egyesület tagjainak sorába újabban 284 vidéki és 14 fővárosi fogteknikus lépett be. Ezután *Litkey* Ferenc pénztárnok felolvasta a pénztári kimutatást, melyet a közgyűlés helybenhagyott. *Prohászka* Henrik indítványozta, hogy az egylet a fogteknikus ipar rendezésében érdekében kérvényt intézzék az illető szakminiszterhez. A közgyűlés az indítványt elfogadta és megejtette a választásokat. Elnök *Gáspár* József, titkár *Czinzer* Lipót, pénztáros *Litkey* Ferenc, ellenőr pedig *Novák* Márton lett.

(Betegsegélypénztár.) A süttők, cukrászok és mézeskalácsosok ipartestületének betegsegélyező pénztára március 28-án, kedden délután 4 órákor az iparosok helyiségében IV. kerület Hímező-utca 5-ik szám alatt rendes évi közgyűlést tartja.

SPORT.

Tornaverseny. A Műegyetemi Football Klub folyó hó 24-én, pénteken este a IV. kerületi főreáliskola tornatermében házi tornaversenyt rendezett. A

szabadgyakorlatokat *Gruber* Román hadnagy vezette. Ezt követte a csapatornázás, majd a versenye. A csapatornázásnál az első csapat a magas korláton, a második a lovon, a harmadik pedig az alacsony korláton tornázott. A lovon első lett *Mosonyi* Emil, második (versenyen kívül) *Békés* Géza, sulvemelésben első *Fried*, második *Békés*, magasságban első *Slamovits*, második *Polezner*. Legvégül hét pár rőtűnőzve birkózást rendezett. *Mosonyi* és *Adler* között *Mosonyi* lett a győztes; *Vitkovsky* és *Fried* között eldöntetlen maradt a küzdelem.

*. Az „Előre” zürichi magyar oszónakázó egyesület ez évben ülte meg husz éves jubileumát. Az egyesület évi jelentése megemlíti, hogy a nemzeti gyász alkalmából, a királyné hamvainak áthozatalánál testületileg kivonult, a ravatalra koszorút helyezett s a király ezért külön leirat útján köszönetét fejezte ki. Az egyesület husz éves fennállása alkalmából, mely idő alatt 18 díjat nyert, egy ezüst serleg vándordíjat alapított. Tagjainak száma 14 alapító, 17 rendes s pártoló oszónakájának száma 6. Az idei evézések száma 1889 óta fellümltek az összes eddigi indulásokat, amennyiben ez évben 12 evézéssel 177 indulás volt. Regattái is fényes győzelemmel végződtek, amennyiben egy kettes szakaszal a zürichi internacionális regattán és ez évben először a német vizeken is, nevezetesen a konstanzi internacionális regattán sikerült az első díjat elnyerni. Az evézéseken kívül a tagok Zürichben a hazafias bajtársi összejáratást számos összejövetellel növeleik. Az egyesület címe: Hotel Bauer en Ville, Zürich.

*. **Urlovas-versenyek.** Az urlovasok szövetségese az idén tartandó összes versenyek sorrendjét már megállapította. Az első tavaszi meeting Alagon lesz április 2., 3., 6., 8. és 9-ikén. A második tavaszi meeting szintén Alagon április 29. és 30-ikán lesz. Pozsonyban május 4. és 5-ikén lesznek versenyek. Az első nyári meeting Alagon június 8., 10. és 11-ikén, a második nyári meeting szintén Alagon június 29-ikén és július 1. és 2-ikán lesz. A sífoki nyári meeting július 15. és 16-ikán lesz. Alagon szeptember 3., 5., 8. és 10-ikén, továbbá november 4. és 5-ikén tartanak versenyeket. A versenyterí jegyek a közönség kényelme szempontjából a főbb forgalmi pontokon levő dohánytűszékben is árusítatnak, hogy ezáltal a vasuti pénztáraknál előfordult telongás lehetőleg elkerültesse.

KÖZGAZDASÁG.

Az agráriusok ellen.

Budapest, március 26.

Az Országos kereskedelmi és iparszarnok ma délután három órákor tartotta meg közgyűlését *Matlekovits* Sándor elnökölte alatt a tagok élénk részvétele mellett. *Matlekovits* Sándor elnök szép beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

A visszapiantás — ugymond! — mely évi jelentésünkben hű tükrét adja csarnokunk működésének és közgazdasági, de főképp kereskedelmi állapontunknak, bizonyos tekintetben lehangoló. Csarnokunk kénytelen volt sok oly kérdéssel foglalkozni, melyek mesterségesen szított ellentétet folytán közgazdaságunk rendszeres fejlődését gátolták és a kereskedés jogosult igényeit felismerve, szabad mozgásában megakadályozták. Visszajelések, hamisítások, tisztességtelen verseny és uszora jelszavak folytonos kürtölésével a kereskedés működésében megtámadtatuk és ezek a szálló ígék annyiszor és oly ismételt hangzanak fel, hogy már-már annak a korszaknak csirait látjuk nálunk ismét fölbujrázni, amelyben a kereskedés a megvetett foglalkozások közé sorozottatik.

Pedig a vasutat, a táviró és távolbeszélő korszakában a kereskedés az a foglalkozás, amely a közgazdaság összes többi ágának fokozatos virulását biztosítja. Ez a közgazdasági élet komplikált gépezetében az az olaj, amelynek rendszeres alkalmazása nélkül a gépek egyes részei rendszeresen nem működnek, mely nélkül a gép szakatol és esetleg meg is áll. (Ugy van!) — Elmúltak azok az idők, mikor a termelő — az iparos maga kereste fel a fogyasztót és ne is kívánjuk azokat vissza, mert a haladás, melyet az emberi szellem a tizenkilencedik század végén megteremtett, nem tudna a patriarkális édenben elférni, melyet például hazánk 1836-ban megmutatott. A kereskedés, amely akkor nálunk honos volt, a mai viszonyok közt lehetetlenség (Helyesítés.)

Mezőgazdaságunk óriási fejlődése az ország gabonamezőiben való óriási ter- elése, állattenyésztésünk folytonos emelkedése lehetővé vált azáltal, hogy a magyar kereskedő nem kímél fáradságot és munkát a végből, hogy óriási termelésünk számára piacokat szerezzen. És ha ezen működését épp azok, akik leginkább élvezték a kereskedők ebbeli fáradozásának gyümölesét, most midőn a világhelyzet következtében talán szűkebb nyereség jut osztályrészülük, gancsolin jónak látják: azt az emberi természetnek, fájdalom, oly gyakran megnyitatózó tulajdonságában kell keresni, melyet ha nem is hálatlanságnak, de mindenestre szűkeblésűnek kell jelezni. (Zajos helyesítés.)

Más országokban is találkoznak hasonló jelenségekkel; sőt a nálunk mutatkozó és tért hódító fel fogás tényleg a német hangzatos követelményeknek majdnem majomszerű utánzása. Nálunk mindazáltal ezek az iránzatok sokkal veszélyesebbek. Egyrészt

sokkal gyöngébbek vagyunk közgazdasági fejlődésünkben, mint a nyugati nemzetek, kereskedésünk és iparunk sokkal jobban szorult rá az egész nemzet támogatására és köztisztelőre; másrészt pedig tulajdonilag mezőgazdasági ország vagyunk, ahol a politikai elemek majdnem kizárólag a mezőgazdasági körökből indulnak ki, az ipar vagy a kereskedés csak nagyon elvéve jut be a kormányzás vagy a törvényhozás termeibe.

A küzdelem ez okból az egyoldalú és téves irányzattal szemben társadalmi téren annál nagyobb erővel veendő fel. (Zajos helyesítés.) Most, amikor a sivár politikai küzdelem hosszú ideje után éppen a szabadalvú párt zászlaja alá sorakoztak nagyban megszaporodtak; midőn ezen zászló alá azoknak nagy része is sorakozott, akik talán a volt kormányokkal szemben elfoglalt merov állásuknál fogva a közgazdasági téren is áldatlan harcot idéztek fel; a reményesség bizonyos foka kezd támadni az iránt, hogy közgazdasági téren is a szabadság, jogegyenlőség és igazság elvei jutnak érvényre és megszűnnek az a természetlen harc, mely a közgazdasági tényezőket ellentéteseknek akarja feltüntetni. (Hosszantartó, élénk helyesítés.)

Az éhizés elhangzása után dr. *Glückshtal* Samu titkár terjesztette elő a választmány évi jelentését. A jelentés kiemeli a lefolyt közgazdasági évnek azt a tünetét, hogy a közgazdasági tényezők sorozatában a kereskedelemnek nem tulajdonítják azt a fontosságot, amelylyel a dolgok természetesen rendje és szükséges harmóniája szempontjából kell, hogy bírjon. A mezőgazda jóvedelmét fokozni a kereskedő közvetítő hasznával, a fogyasztót közvetlen összeköttetésbe hozni a mezőgazdával: ez a bajok orvoslásának egyik magasztalt módja. A *borkereskedelem és a gabonaelvételék üldözése immár hatóság útján, szimptomatikus jelentőséggel bír.* E téren teljesen anarkisztikus idők élünk; mintha a kereskedelmi bírny egy teljesen értéktelen „fogelfrei” fogalom volna, melyet büntetés nélkül bárki bemooskolhat és leronthat és mintha a kereskedelem egy ágazatának jó hírve nem tartoznék az ország közgazdasági viszonyainak lényeges alkatezeithez.

Külrőlbelül hasonló alapon áll az az üldözés, mely a *gabonauzóra* hangzatos jelszava alatt a gabonaelvételék ellen irányul és mely elmaradhatlan következményként a gabonaelvételi üzlet teljes megszűnését fogja eredményezni.

Az évi jelentést a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette s köszönetet szavazott az elnökségnek és tisztikárnak buzgó munkásságáért, különösen dr. *Glückshtal* Samu titkárnak a jelentés kitünő szerkesztéséért.

A zárószamadások és a költségvetés elfogadása után egyhangulag újra megválasztották elnöknek *Matlekovits* Sándort, aki zajos ováció közben mondott köszönetet megválasztásáért. Végül a választmányt alakították meg.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Földhitelintézet ma délelőtt tartotta *Dessowfi* elnökölte alatt rendes évi közgyűlést. Ott voltak többek között: *Tisza* Kálmán, *Darányi* Ignác földmivvelésügyi miniszter, gróf *Szapáry* Gyula, gróf *Zichy* Nándor, gróf *Csaky* Albin, gróf *Szapáry* István, gróf *Csekonics* Endre, gróf *Andrássy* Tivadart, báró *Lévay* Henrik és mások. Az igazgatóság évi jelentése mindenekelőtt sajnálattal jegyzi meg, hogy az általános közgazdasági viszonyok az elmúlt év során sem alakultak a hitelkereső földbirtokosok részére. Zálogleveleiknek Magyarországi határára kívül való eladásánál az intézet nem ért el oly eredményt, mint az előző években, ugy, hogy az év folyamán eladott összes mennyiségnek (mintegy 11 millió forint) külföldön nem egészen harmadrészt helyezhette csak el. Megmagyarázza ezt egyrészt a földbirtoki hitel kielégítésénél tamadt egészértelven verseny, másrészt az osztrák járadékadó s az Ausztriában minden magyar értékpapir iránt táplált idegenkedés, a még mindig tartó kedvezőtlen piac- és pénzügyviszonyok s végül az elmúlt év második felében hazánkban kiélesedett politikai viszonyok. Az intézet nem csatlakozott azokhoz, kik a fennforgó pénzügyi körülmények között magas bb névelges kamatlábba, vagy pedig effektív arányban való kamatfelzést kötelező értékpapírok forgalomba hozását tartották elvárnyosnak. Kölcsöneit 4 százalékos korona záloglevelekben adta, minthogy az ezekben nyújtott kölcsönök még mindig jutányosabbak, mintha 4½% százalékos záloglevelekben adná ki. Ami pedig az arányban fizetendő kamat kötelezettségeivel piacra hozható zálogleveleket illeti, ezek kibocsátását az intézet fontos közgazdasági okokból tartózkodni kívánt, annyival is inkább, mert ez az egész kérdés a valutarendezés befejezte és a készpénzfizetés sikeres megkezdése következtében nemsokára tárgyalatnává válik. Az üzleteredmény-számla 401.351 ft 92 kr. tiszta jóvedelmet tüntet föl, amelyet egész összességben a tartalékalaphoz csatoltak. *Arany* László helyébe az igazgatóság *Tihanyi* Bélát, az intézet jogüggyi előadóját és alapításától kezdve tisztviselőjét választotta meg. A jelentés tudomásul vétele s a főmentvény megadása után igazgatósági elnöknek újból egyhangulag gróf *Dessowfi* Aurélt választották meg, míg a felügyelő-bizottságot a következő tagokkal egészítették ki: gróf *Andrássy* Tivadart, gróf *Apponyi* Albert, gróf *Csekonics* Endre, *Csaky* Lajos, *Köves* György, gróf *Károlyi* Tibor, báró *Lévay* Henrik, báró *Nikolics* Fedor, báró *Nyáry* Jenő, *Pallavicini* Ede orgróf, gróf *Serenyi* Béla, *Szalay* Imre, *Szász* Károly, gróf *Széchényi* Imre, *Szontagh* Pál, gróf *Szapáry* Gyula, *Tisza* Kálmán és gróf *Zichy* Nándor.

A magyar lezártól és pénzváltóbank ma délelőtt tartotta a magyarországi Beek Miksa elnöklésével XXIX-ik rendes közgyűlését. Napirend előtt az elnök meleg hangon emlékszik meg Széll Kálmánról, akit az intézet elnökségéből hívott a király kegye a miniszterelnök mellőltetésére, s Hegedűs Sándorról, aki szintén igazgatója volt az intézetnek. Indítványozza, hogy az intézet halálának és köszönetének a jegyzőkönyvben adjanak kifejezést. Végül Loisch Edénék, az intézet husz évén át volt igazgatójának megvalósuló emlékeztet meg, s jegyzőkönyvi köszönetet indítványoz. A megüresedett igazgatói állásokat nem tölti be az intézet. Az igazgatóság jelentése, amelyet ezután fölolvastak, kiemelt, hogy dacára kedvezőtlen körülményeknek, a rendes banküzlet a múlt évben is jó eredménnyel zárult, hogy egyes üzletágak többet jövedelmeztek, mint az előző üzletévekkel szemben javulást mutat. A pénztári forgalom 1,257,910,827 forint volt. Az összes üzleti ágakban elért bruttó-nyereség 1,932,107 forint. Az igazgatóság előterjesztése szerint levonandó: tisztí fizetésekre és kezelési költségekre 470,686 forint 29 krajcár, jövedelmi adó és 10 százalékos kamatadó 225,134 frt 20 kr, leírások és felügyelő-bizottság 51,214 forint 88 kr, — 474,035 frt 37 kr, az 1898. évi tiszta nyereség tehát 1,458,073 frt 41 kr, egy hogy az 1897. évi nyereség-elővitellel együtt, mely 107,900 frt 29 kr, összesen 1,565,973 forint 70 krajcár áll a közgyűlés rendelkezésére. A részvénytőke 5 százalékos kamatainak 750,000 forintnak levonása után marad 543,063 forint 70 krajcár, melyre vonatkozólag az igazgatóság javasolja, hogy a tartalékokhoz a minimális 50 százalék (21,743 forint 63 krajcár) helyett, az 1898. évben már a tartalékokhoz írott, az 1895-dik évi részvénykibocsátásból eredő nyereség után is évben esedékes, de újabb döntvény folytán töltött 42,814 frt 7 krajcár adóösszegnek 100,000 frt-ra való kiegészítése gyanánt 57,185 frt 93 krajcár csatoltassék, mi által a tartalékalap az 556,631 frt 10 krajcár külön tartalékalap hozzáadásával 2,711,528 frt 2 krajcár ér, továbbá az igazgatóság 10%-os jutaléka felében 43,507 frt 34 kr. és a bank alkalmazottainak nyugdíjalapja javára levonassék 15,000 forint. Az így fennmaradó 427,370 frt 43 kr. összegből 2% fölösleztalékul (4 frt részvényenként 300,000 frt osztások ki és a fönti levonások után fennmaradó nyereségmaradvány 127,370 frt 43 kr. a folyó 1899. év számláira vitessék elő. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a fölmentvényt megadta s az igazgatóság javaslatait elfogadta. A fönti javaslat alapján az 1899. április 1-én esedékes 6. sz. részvényfelvételny 14 frtjával (7%) fog március 27-től kezdve bevéltetni.

Méhészek közgyűlése. A Magyar Országos Méhészeti Egyesület ma tartotta közgyűlését a Lónyay-utcai gimnázium disztermeiben, Vámosy Mihály elnöklése alatt. A terjedelmes titkári jelentést az elnök örvöl Binder Iván titkár terjesztette elő. Az egyesület 1897. február havában kezdte meg a méz értékesítést, s azóta évről-évre több kilóval többet értékesít. A múlt évben különösen kiemelkedett az egyesület nyolc vagyonban 42,003 kiló mézet, 25-30 kilós bödönökben 13,494 kiló mézet, 5 kilós postacsomagokban 6140 kilót, a belföldön 5 kilós postacsomagokban 1640 kilót, a vásárosnokban eladott 4297 kilót és a raktárban 2426 kilót; összesen 70,000 kiló mézet. E mennyiség forgalmi értéke 32,000 forint volt. Az egyesületi vagyon jelenleg 1867 forint. A közgyűlés a titkári jelentés tudomásul vétele után köszönetet szavazott Binder titkárnak, továbbá az értékesítő bizottság többi tagjainak.

Szesszűlet. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A forgalmi adó életbelépeése óta idestova három hónap telte el s az eddigi eredmények egészben igazolják abbéli feltevést, hogy a forgalom az új adórendszer alapján eszékenni fog. Az utolsó negyedévi forgalom tényleg nagy számbeli eltérést mutat fel a múlt év megfelelő időszakához képest, amiben ugyan nem csekély szerepet játszik azon körülmény is, hogy a borkereskedők, kik manipulációjukhoz temérdek szesz használtak fel, a fölfedezett borharmisítások s azoknak példás büntetése óta szesz többet nem dolgoznak fel, legalább nem olyan mértékben, mint eddig. A szeszkereskedelemnek tehát ozentul ezzel a tényezővel is kell, hogy szamot vessen, mert több ezer hektoliterre rugott évente az szeszmenyiség, melyet a borkereskedők évente felhasználáltak.

A lefolyt heti forgalom, mint rendszeren az ünnepek előtt, tekintélyes volt változatlan napi árákon. Elkelt: nyersszesz finomított részére 17.50—17.75 forinton, finomított szesz nagyban 54.75—55.25 forinton, kisebb mennyiségben 55.50—56. — forinton, 10,000 liter fokontint, hordó és forgalmi adó nélkül, készpénzfizetéssel, helyben. A denaturált szesz ára 18.50—19. — forint nagyban és 19.50—20. — forint egyes hordóban, adópótlék nélkül, Budapesten.

TÁVIRATOK.

Páris, március 25. Chandorý volt nagykövét meghalt.

As osztrák helyzet.

Prága, március 26. A szabadelvű nemzeti párti képviselők klubja legutóbbi ülésén elhatározta, hogy tekintettel a politikai helyzetre, oda fog hatni, hogy a reichsrath jóbbal végrehajtó bizottsága mielőbb tanácskozársra hívassék össze; ez iránt teljes egyetértés jött létre a konzervatív nagybirakosság klubjával is.

Olasz választások.

Róma, március 26. Ma a milánói ötödik választó testület és a ravennai első választó testület

újra megválasztotta képviselőkké Turatit és Andreist, akiket a milánói események miatt eltillettek.

Románia ünnepe.

Bukarest, március 26. Románia királysággá proklamálásának tizennyolcadik évfordulója alkalmából ma a székesegyházban Te-deum volt. A királyhoz az ország minden részéből számos üdvözlő távirat érkezett. Az Agence Romaine jelentése szerint az ellenzék utcai tüntetést akart előidézni, de csufos kudarcot vallott. A város fel van lobogóva.

A Fülöp szigetek.

Newyork, március 26. Otis tábornok Manillából tegnap esti kelettel érkezett táviratában 160 főre becsüli az amerikaiak veszteségét a Manillától északra vívott ütközeten. A halottak száma 25. A filippinok veszteségét Otis tábornok 200 halottra teszi. Az amerikaiak folytatják az előnyomulást észak felé, ami nagy nehézségekkel jár. A csatározások egyre tartanak. A filippinok kerülnek a nyílt ütközeten és fedett állásokban harcolnak.

Otis tábornok ma delután kelettel azt jelenti, hogy Mac Arthur tábornok a felkelőket; akik erősen el voltak sáncolva és igen nagy számban voltak, visszautazt Polóttól északra. A felkelőknek erős sáncai vannak Catocantól egész Malolosig, amely sáncok építése több hónapot vett igénybe.

Finnország oroszosítása.

Pétervárr, március 26. A belügyminiszter elrendelte, hogy azok a jelzések, amelyek a finnországi postai értékjegyeket az általános orosz postai értékjegyektel megkülönböztetik, mellőzendők és a finnországi postahivatalok általános orosz postai értékjegyekkel látandók el.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Nemo 30. I. Dr. Moravcsik Ernő (IV. Zöldfa-u. 11.), dr. Jendrassik Ernő (VIII. Szentkirályi-utca 40.), dr. Donáth Gyula (V. Akadémia-utca 10.) úrmegylikhez a három tanár közül teljes bizalommal fordulhat. A delután órákban rendelnek. 2. Ha a tanárok valamelyike megvizsgálta, fölösleges a klinikán is megvizsgáltania magát, ez különben bizalmatlanság is volna az illető ellen. Legyen nyugodt, a nevezett orvos-tanárok lelkiismeretesen meg fogják önt vizsgálni s el fogják látni a szükséges tanácsokkal.

68.798. sz. előfzető. Bácsi. G. A. tábornok a magyar államot nem kap semmiféle nyugdíjat. Ugy látszik, a honvédelaplóból, vagy a volt központi kormánytól van valamelyes címen nyug- vagy kegydíja.

Szenvedő. *Abád-Szalók.* 1. Ingynes nevelésre aligha veszik föl a fiát, mert a községben van elemi iskola és, mint írja, háza is van. 2. Ne kegydíjat követeljen a testvérétől, hanem, ha tényleg csalárdúl kiátszóttak, próbálja be öket. 3. A jegyzőnek valószínűleg igaza volt, ám azért nem árt, ha folyamodását beindja a szolgabíróknak, aki ezt eljuttatja az alispáni hivatalhoz. 4. A folyamodásait irástudó emberrel készíttesse el. A király egyébként április közepé felé Budapestre jön.

K. O. Südös. Az ügyöknök igaza is volt, nem is. Igaza annyiban, hogy az intézet tényleg foglalkozik a vizsontbiztosítási létesítésével, valamint a sorés-és jubbiztosítás behozatalával, de tényleg még nem fogad el ilyen biztosítási ajánlatokat.

N. E. Nagyvárad. Ez nem vált be. Kérünk másikat.

15.604. Kolozsvár. A Színházok a kultuszminisztériumban című cikket Martos Ferenc írta.

Sorsjegy. A sorsjegy megsemmisítése (illetve elvesztése) bejelentendő az elárusítóval vagy fölarusítóval, aki ezt a körülményt az osztálysorsjáték igazgatóságának tudomására hozza. A huzás megtörténésétől számított három hónap mulva a fölarusító levonás nélkül köteles önnök a nyereséményt kifizetni.

E. D. Nagykároly. Nagyon sajnáljuk, hogy kivánságát nem teljesíthetjük, de mi elvből nem küldünk vissza semmiféle kéziratot. Egyébként mar meg is semmisítettük. — **Harry.** Fiatal barátónéknök igaza volt: egy fiatal leányunk, hozzátértozónánk kísérője nélkül nem illik egy fiatal emberrel színházba mennie. — **K. P. Zombor.** Hasonló irányu lapok franciában: Monde illustré, Revue illustrée. — Az els 13 forint 45 krajcár, a másik 15 forint 76 krajcár aranyban egész évre. Bármelyik postahivatalnál megrendelheti öket. — **W. D. Veszprém.** 1. Abrányi Emil kollegánk a napokban válaszlósi fog leveleire. 2. Az ipariskola gépészeti, vagy fény- és vasipari szaktanfolyama három évig tart. Négy polgári iskolai előképzéssel fog fölveszik a fiut, ha 15. életét már betöltötte. A beiratások szeptember 1-5. napjain vannak. Bövebb felvilágosítást az állami ipariskola igazgatósága (VIII. József-körút 6. szám) ad, méltóztatassék odafordulni. — **70.874. számu előfzető.** Vizsgáltassa meg magát egy szakorvossal. Ilyen dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár (VII. Erzsébet-körút 56.) vagy dr. Stiller Bertalan (V. Sas-utca 21.). Azok majd a diagnózis alapján megajánlják önnök a szükséges orvosi tanácsokat. — **K. J. Hont-Fék.** Arról a cégről mi nem tudunk többet, mint ön. Méltóztatassék közelebbi adatok iránt magát a bécsi Creditoren-Vereint vagy a sarajevói kereskedelmi kamarát megkeresni. — **S. A. Tiszá-Kénéz.** 1. Még nem társzta a képviselőház. 2. Pintér és Darvas

IX. Üllői ut 117. Polgár Sándor VIII. Újvásiárter 23/ Szabó Lajos VII. István-ter 2. Dr. Wagner és Társai, IX. Tindý-utca 3. szám. — **G. J. T. Székesfehérvár.** Akármelyik kötélvör megmondja szivesen a címet. — **Glucok.** Az újabb adatokat a központi vásárosnök igazgatóságánál tudhatja meg. Az 1896. évi hivatalos statisztikai kimutatás szerint Budapest közönsége abban az évben összesen 202,983 métermázsba marhahúst fogyasztott el, tehát naponként átlag 554 métermázsát. — **F. J. Bács-Bodrog vármegyének** mindig Zombor volt a székvárosa. — **B. R. Budapest.** Nem tartozik a sorsjegyeket visszaküldeni. Egyáltalában meg nem rendelt dolgok elfogadása semmiféle kötelezettséggel sem jár. Sorsjegyeire nézve közelebb kap üzenetet. — **Kiváncsi előfzető.** Az bizony illendőség is, szerénytelenség is. Sorsjegyre néhány nap mulva válaszolunk. — **Heraldica.** Olyan könyv nincs a magyar irodalomban. — **Ö. Ö.** Méltóztatassék egyenesen a belügyminisztériumban tudakozódni, mert ilyen ügyekben csak az érdekelt feleknek adnak felvilágosítást. — **Folesség.** Az a társaság megtréfálta önt. Római katolikus lelkész semmi körülmények közt sem kaphat engedélyt a nőstísiere. — **B. A. Budapest.** 1. Az ellenőrzési szemlélen igenis köteles minden évben megjelenni, akár szolgált már, akár nem. 2. Ha nem jelent meg, legokosabb, ha jóvá teszi a hibáját s utólag önként jelentkezik. Akkor néhány forint pénzbüntetéssel megmenekülhet a nagyobb keillemendésegtől. 3. Klagenfurtban a 9. hadosztály-tüzérezred, Grácban a 3. hadtest-tüzérezred Laibachban pedig a 7. hadosztály tüzérezred állomásozik. 4. A 4. vartüzér-ezred állomáshelye Póla. 5. Kezelik más gyógyszerrel is, ami a hajra nézve éppenséggel nem veszedelmes. 6. Mosogassa a haját szorgalmasan sóborszeszes vízzel. — **Eugen.** A kérdézet egyetemi tanár VII. Erzsébet-körút 56. sz. a lakik s a delután órákban rendel. — **N. Ö. Budapest.** Ha a tankerületi főigazgatóság és a tanári testület, ahol a hatodik gimnáziumot végzte, pártólalag terjeszti föl kérvényét a közoktatásügyi miniszterhez, megkapja az engedélyt az öszszevont vizsgára. Ha júniusban akar vizsgálni, mindenesetre jól teszi, ha már most folyamodik. — **N. Gy. Nagy-Kikinda.** I. Nagyon sok helyel vesztének, ha az említett dologon változtatnának. 2. A reitens tenoristának meg kell maragazniok, hogy önnöknek van igazuk. — **G. S. Kikinda.** Az említett intézetnél legutóbb igazgatóválasztás volt. Amennyiben az ön részéről az üzlet nem jár kockázattal, elfogadhatja. — **F. B. Budapest.** Forduljon a katonai ügyi irodához. (Kerepesi-ut) ahol a további teendőkre nézve rövid idő alatt kap felvilágosítást. — **K. G. Vác.** Kár kutatni. Akár eredeti, akár fordított, nagyon rossz vers.

Sorsjegyek.

B. Gy. Putinci 2975—77. számu Magyar Vöröskereszt sorsjegye 6 forintot nyert. — **K. I. Melesicz 6711—75.** számu Bazilika sorsjegye 6 forintot nyert, többi sorsjegyeik nem nyertek. — **Sch. I.** Irja meg, milyen sorsjegyről van szó. — **B. E.** Milyen Vöröskereszt sorsjegye az? — **L. M. Székes-Fehérvár.** A huzást elhalasztották. — **E. A. Székes-Fehérvár.** Jószív sorsjegyeknek a legnagyobb sorszámú 7500, 7505. sorozat nem létezik.

B. E. Beremend. Harmadszor üzenjük már, hogy sorsjegyei nem nyertek.

F. F. D. Tenger. 1. Sorsjegyei nem nyertek. 2. A magyar koronatanácsban a király mindig magyarul beszél a miniszterekkel. 3. A miniszterelnökök nyugdíja 8000 forint.

H. Z. A verset bátran átadhhatja közlésre a helyi újságnak. Nem mestermunka, de nem is olyan fogyatékos, hogy az az újság, mely olyan közel áll az aktualitáshoz — ne közöltné.

B. Gy. Várpalota. Milyen vöröskereszt sorsjegyekről van szó? Többi sorsjegyei nem nyertek.

Előfzető. *B. Komlos.* — **E. A. Besztercebánya. — **2150. számu előfzető.** — **J. J. Szentos. — **F. F. Felső-Pegyvernek. — **D. A. S. Ent-Erzsébet. — **Sz. J. Ócsény. — **Cs. G. né Keskenémet. — **W. M. Szabolcs. — **Üzv. H. M. né. Nagy-Bánya. — **G. J. Zenta. — **Vulkáni előfzető. — **S. Sz. Győrök. — **W. S. Forró-Ecs. — **E. F. Újvidék. — **K. B. Kelenföld. — **Cs. A. Boldva. — **Rálint Debrecen. — **P. K. S. Csana-Palota. — **M. Gy. Lers. — **L. B. Ostoros. — Sorsjegyeik nem nyertek.**************************************

Napirend.

Naptár. Hétfő, március 27. — Római katolikus: Rupert pk. — Protestáns: Rubert. — Görög-ország: március 15.) Agap vt. — Zsidó: Niszán 16. Paschach 2. napja. — A nap két reggel 5 óra 33 percek. — Nyugszik delután 6 óra 5 percek. — A hold két delután 6 óra 40 percek. — Nyugszik reggel 4 óra 6 percek. — Holdtölte reggel 7 óra 19 percek.

A pénzügyminiszter fogad delután 4 óráig. A fővárosi magánújtási bizottságnak ülése delután 5 órák az új városán.

Nemzeti Múzeum: Természettajzi tár, nyitva van deléltől 9 órától delután 1 óráig. A múzeum többi tárai 1 korona belépődíj mellett meglátogathatók.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Alfordó kiállítás, kereskedelmörtörténeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban deléltől 9—12-ig és delután 2—5-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott deléltől 9-től delután 2 óráig. Magyar házi-lyar képzőintézet, Kerepesi-ut 22. 1. emelet deléltől 9-től delé 1 óráig és delután 3-tól este 7 óráig. Tudnókó terda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut 20. szám, deléltől 9—12-ig és delután 3—6-ig.

A Bódóai ártésztelepítés. Ezenütt Ferenc órási hár képe, látható Városig, Andrassy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekek 30 krajcár.

Állatker nyitva egész nap.

Távolság nem akadály!

Egy mintakabát beküldése elegendő, hogy megfelelő ruhát szerezz. Képes mértékveteli utasítás bérmentve. Még nem felelőért a pénz visszaadatik. Rothberger Jakab, cs. és kir. udvari ezredesi főhadnagy, Budapest IV. Váci-utca 23. Használt ruhák újra becsesültek nek és a legmagasabb árban beszámitatnak.

Mindazoknak, kik gyors, alapos és biztos gyógyulást óhajtának, ezen kitűnő szakorost a legmelegebben ajánljuk.

Univ. Med. Dr. Czinczár J.
Bőrgyógyász, bőrápolás, nemi- és húgy- szervi bántalmak kiegészített szakorvosa.

gyógyít gyors és biztos sikerrel, kényelmes módon egy nőknél, mint férfiaknál mindenmely a nemi betegségek és nyengeségi állapotok elnevezése alatt összefoglalt bármily régi keletű bántalmakat, továbbá bármily bőrbetegséget és szépséghibát a külföld által elismert legjobb kitűnő módszereivel.

Lakik: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14., I. em.
Rendel: délelőtt 10-1lg, délután 3-7lg.
Külön várótermek hölgyek és urak részére.
Levelre azonnali válasz.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP lan PAP lan PAP lan

összehajtható vasgőz 3 matracos	10.-	acél sodrony ágybetét	5.-
dró rouge paplan	1.70	tengerfű fejtámasz	1.-
caecmír paplan	2.50	1 levertár számszák	2.20
satin caecmír paplan	3.50	matrac	3.80
atlass caecmír paplan	4.50	1 Crinde Afrique matrac	4.50
atlass seiyom paplan	5.50	1 órázó	12.-
fordrosat. selj. paplan	12.-	1 párnázott ruganyos matrac	10.-
10 vászon ágylepedő	1.80	1 nagy szoba-szönyeg 200/300	2.50
varrás nélküli	1.20	1 ablak tönis függöny	1.50
dró jó vászon chiffon paplan lepedő	1.80	1 bureát ágyterítő	2.20
dró felületartós pokróc	1.80	1 futószőnyeg méterenként	25
dró jó lópkörce	1.60	1 kőrtől 4 frítg.	

GICHNER JÁNOS és TÁRSA
ápol., matrac és kárpitosaru gyártók, szönyeg, függöny-ágy- és asztalterítő stb. nagy vái ártalában.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.
Árjegyzéket kívánára ingyen és bérmentve küldünk.
Nem tetsző árakat kicserélünk, vagy a pénzt visszaadjuk.

CSIZ
leghatásosabb Jód-Brom fürdő.
Jód víz kivétel Amerikába. Éghajlata száraz, meleg; gyógy- eredmények meglepők. Fürdő- évad május 1-től szeptember végéig, 150 kényelmesen felszerelt lakosztály; szanatórium; gyógytűr; zongora; olvasó-; biliárd-terem; lawo-tennis; tereze. Katonatiszték, állam- hivatalnokok május 1-től június 15-ig és augusztus 15-től szeptember végéig gyógy- és fürdő- díj tekintetében 50% kedvezményben részesülnek. Kimerült szervezetűkért kívánatra száll- gó a fürdőgazda öng. Gisz per. Rima-Szécs. Az évad alatt posta és tá-irda helyben. Csiz Fülöp- Miskolci vasutvonal állomása.

Diskrét betegségek ellen.
Leg-és nemi betegségek elnevezése alatt rejlő különféle legelnyagol- tabb bántalmak, a vér infektációs betegségei, valamint bármily nagyfokú gyengeségi állapotok (impotentia) ellen páratlan sikerű gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk

DR. MITZGER TIVADAR
HIRNEVES
HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZETÉT

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em.
Az intézet, mely a maga nemében páratlan- nál áll, a modern kycgia s orvosi technika elsősorú vívmányai szerint a korszakalkotó „Katharose” gyógymód alapján magyszabású gyógytermekkel van berendezve és a legrovi- debb idő alatt gyökeres, állandó és teljes gyógyulást biztosít.
Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.
Az intézet nyitva d. e. 8-1lg, d. u. 2-8lg.
Levelre díjmentesen válaszolunk.
Külön váró- és gyógytermek, külön be- és kimenet.

Jósnő.
A világhírű szegedi kór- szakálás jósnő VIII. ker. Kerepesi-ut 63., ajtó 4. földszint balra lakik. 6386

Valódi flom borecet fehér és vörös
terje 28 kr. bérmentve minden állomásra. Keve- sbebet 25 liternél nem szállítok **Békefi Andor Miskolc.**

Hirnevő gyártmányú zongorák és pianinók
a legdusabb választékban a **Zenepalotában,**
Sternberg Armin és Testv.
cs. és kir. udv. szállítók zongora-teremben: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körút sarkán.)
Zenepalota.
Vidékre árjegyzéket díj- mentesen küldünk.

ZAKÁCSKÖNYV
választás ir. hazafiasok számára

Kapható: **SCHWARZ IGNÁC** könyvkereskedésében udapest, Király utca 3. sz. **Ára 1 fr 20 kr.**

Olcsó arany és ezüsteladás,
alamin a legszébb és értékteljes, u. m. arany- érfé láncok grammja 85 kr., arany főrőrak 18 fr. any női órák 10 forint vémtányúruk, fülbevágók, brószútk, 6 fr 50 kr- tól kezdve.
2 darab valódi ezüst evő- székő 6 fr 25 kr., étkező- szervizek 12 személyre 40 fr., 6 személyre 75 fr-tól kezdve.
Árindokolg. gyertyatartók, álcák és e szakmába vá- gó cikkek grammja 6 kr. minden darab hivatalos fémjelzéssel van ellátva. Verszünk zálogházi cédu- lákat.
Grünberger A. Béla örököséi
Budapest, Városház-ter 9. (Harris-bazár) I. em., ajtó 23. Képes árjegyzék in- gyen és bérmentve.

Budapesti családok!!
melyek saját évi lakással bírnak, beszerezhetik szük- ségleteiket **részletfizetés mellett is a legolcsóbb árban.**

Nagy választék női felöltőkben és gallérokban, legújabb női ruhakelme, selyem, mosóru, vászon, szőnyeg, asztal- és ágyterítő és függönyökben. **Férfi- öltönyök** készen és mérték szerint, egy a női, mint a férfi-ruhák saját műtermekben készülnek. Szébbeli vagy levelelben megbeszélés el fogad **Né- meth Frigyes üzletvezető, Király-utca 26. sz.**

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonarvosi (a bécsi és buda- pesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDACSY,
v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb húgyszólyások, bujakó- ros sebeket, syphilit, az önfertőzést utóbjait **Elgyengült férfierőt**
az orvosi világ által legújában olyannyira fel- karolt és hatásában páratlan sikerű **Electro-Massage**
által, magömléseket, nőknél férfelyülést befe- kesztés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségek- ket, valamint ifjúkori bűnök következtében be- állott ideg és ennek utókövetkezményekkép le- jött hágerinebajokat gyógyít a legújabb gyógy- mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.
Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig.
Nőknek egy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek.
Levelre díjtalanul azonnal választolunk; eset- legi gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

TITKOS BETEGSÉGEKET
húgyszólyásokat és sebeket, az önfertőzést utó bajait, az elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakó- utókövetkezményeit, nőknél férfelyülést, bérmentve- állított és, valamint minden női betegségek, me- lyeknek a magtalanosan egyik főokozója és bérmentve- getek gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, volt orvosi kir. oszt. főorvos
BUDAPEST, Belváros, IV. ker., Kigyó-utca I. szám, II. em. bejárta a lépcsőnél.
RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.
Díjazott levelre legnagyobb figyelemmel választolunk és gyógyszeréről is gondoskodva lesz.
Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent a szerzőnél: **DR. GARAI ANTAL** magrendelhető **NÉPSZERŰ UTMUTATÓ** (már 10-1k kiadásban megjelent) nemi betegségek és egyéb ésszerű gyógykezeléséről című könyv, volt ára 2 fr. 50 kr., most csak 90 kr. a könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beklüldése mellett bérmentve vagy 50 kr. utánvéttel.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőzítés és az újult magömlé- sek. — IV. Húgyszólyák (trippes) és húgyszólyák. — V. A bujakór (syphilit). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanok. IX. Az ivar- szervek megbetegedéseinek főtünetei a prosztitid.

MOFFA ANTONIO EGÉSZSÉGI-ITALIA
általános elgyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes működésénél, moil- és nyomor-fájdalmaknál, nemkülönb- ben az üdülőknek legjobb és legizletesebb üdítő szer.
Egy palack ára 75 kr., 5 palack ára bérmentve 3 fr 75 kr.
Kapható az összes gyógyszerárakban, drogus-, orvosi- és fűszerkeres- kedésben: Magyarországi kizárólagos forgalmazó:
TÜRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Király-utca 12. sz.

EPPEM MOST JELENT MEG!
A Sárga Dominó.
Írta: **PRÉVOST MARCEL**
Fordította: **Dr. Bethlen Oszkár.**
Ára: 50 krajcár.
Magrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1899. évi március hó 27-én.
A rejtett arc.
Vigjáték 4 felvonásban. Irta Blumenthal Oszkár. Fordította Adorján Sándor.
Személyek:
Mengers Náday Caspari Hetényi
Kitty, leánya Csillag Szidónia Boér H.
Mengers S. Alszegei Alice Batizfalvi
Dronthelm Császár Nöldicke Eggressy
Koberstein Vizvári Krüger Latabár
Maltitz Zilahi Gerlach Abonyi
Kezdeté 7 óraker.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Hétfő, 1899. évi március hó 27-én.
Zárva.
Kedd A búvós vadász. Szerdán zárva. Csütörtökön Alarcos bál. Pénteken, szombat zárva. Vasárnap d. u. Essex gróf. Este: Himfy dalai.

VIGSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1899. évi március hó 27-én.
Helyet a nőknek.
Bóházat 3 felv. Írták Albin Valabrégue és Maurice Hennequin Fordította Huszár Vilmos.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1899. évi március hó 27-én.
Blaha Ujza asszony mint vendég **Szókimondó asszonyság.**
Színmű 4 felvonásban. Irta Victorien Sardou. Fordították Fái és Makó.
Kezdeté 7 óraker.

Kedden A görög rabszolga. Szerdán A görög rabszolga. Csütörtökön A görög rabszolga. Pénteken, szombat zárva vasárnap d. u. A tót leány. Este: Bibliás asszony.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1899. évi március hó 27-én.
Harmadszor Liliputi hercegnő.
Énekes színmű 3 felvonásban. Irta: Márkus József. Zenéjét szerzte: Hegyi Béla.
Személyek:
Van der Tolken Szilágyi Svendrup Mátrai
Gusztáv Szentmiklóssy Sonderhelm gr. Füredi
Holms Halasi Nordenskiöld Iványi
Tily Ledofsky Helheim Várdai
Tropp Sziklay Florinda Viád
Lina Haller Mártha Láng
Kezdeté 7 1/2 óraker.

Kedden A Gyurkovics-lányok. Szerdán Egyiptom gyöngye Csütörtökön Liliputi hercegnő. Pénteken szombat zárva. Vasárnap d. u. A Gyurkovics-lányok. Este. Liliputi hercegnő.

Somossy Mulató
Albrecht Ferenc, bérő.
Ma **3 PÁR CIPŐ**
4-ik felvonása.
Valamin utolsó napja a szenzációs márciusi programnak.
Holnap, kedden, március hó 28-án első közös vendéglátéka a bécsi Ralmund-Színház tagjainak: Niese Hansi k. a. és Thaller Vilmos arnak:
„Im Fegefeuer“, „Die Vereinskchwester“ című bohózatokban.
Szerdán, március 29-én:
„Lente von heute.“
Csütörtökön, március 30-án:
„Kreuzelschreiber.“

A Kőbányai Királysöröző Goliát Malátasöre
gyógyhatása mellett a legkellমেsőbb üdítő ital
Ajánlások: **Dr. Korányi, Dr. Kéty** budapesti, — és **Dr. Beneidit** bécsi egyetemi tanár uraktól.

10,000 frt tisztanyereséget
a legkisebb rizikóval érhet el évente mindenki, a ki egy egyesületbe az egész osztrák-magyar monarchiában megengedett biztos értékpapírosok kihasználására mint tag belép.
Havilíték 6 frt, fél illeték 3 frt.
Tagsági főtételeket ezen kivételán szolid intézményről ingyen és bérmentve küld
(Levelök 10 kr., levelezőlapok 5 kr. postadíj)
AMSTERDAM Nicolaas Witsenkate 13.
Ügyes képviselők kerestetnek.